

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ΙΕΤ'

Συνδρομή ετησίαι· Ἐν Ἑλλάδι πρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ πρ. 20. — Αἰσθηθῆσαι ἀρξάντων ἀπὸ
ἱκανοῦ καὶ ἐκείνου ἴσους καὶ εἰς ἐτήσια· — Γραφεῖον τῆς Διοικήσεως· Ὁδὸς Ἀγγέλου 9.

28 Αὐγούστου 1883

ΜΕΤΑΞΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΚΑΙ ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ

Συνίτια καὶ τέλος (ὁμ. σελ. 335)

Ἐν τούτοις δὲν παρήλθε πολλὴ ὥρα, καὶ ἐπερ-
άνη ζωηρὰ καὶ φιλομειδῆς ἡ Μάσιγγα τρέ-
χουσα πρὸς ἐμέ. Μετὰ τινὰς ἀστείους καὶ δη-
κτικούς ὑπαινιγμούς τῆς πρὸς τὴν θάλασσαν
δειλίας μου,

— Μὲ ἤκουες, εἶπε, πῶς ἐγελοῦσα πάντοτε
δυνατὰ; ἐπίτηδες τὸ ἔκαμνα. Δὲν ἤξεύρεις τί
ἀστεῖος ποῦ εἶναι ὁ ἱατρός; Ὅ, τι καὶ ἂν πῆ θὰ
σὲ κάμῃ νὰ γελάσῃς. Καὶ ἐπειδὴ ἡ μητέρα εἶ-
ναι ὀλίγον ἀσθενής, καὶ ἐπειδὴ τοῦ ἀρέσκου,ν,
λέγει, τὰ γέλοια μου, ὅλο τὸν καιρὸ δὲν ἔλει-
ψεν ἀπὸ τὴν καμπύρα μας. Τὸν ἤκουες πῶς μ'ἔ-
καμνε καὶ γελούσα;

— Ὅχι, εἶπον, ἐκείνον δὲν τὸν ἤκουα, ἀλλὰ
ἤκουα σὲ, καὶ τόσῳ περισσοτέρα ἦτον ἡ εὐχα-
ρίστησίς μου. Δὲν ἤξεύρεις πόσον μουσικὴ μ'ἔ-
φαίνετο ἡ φωνή σου, πόσον ὠραία!

— Κατρωγάρη! — ἀνεκράζεν ἡ κόρη, δυσπί-
στως μορμύσσουσα. — Ἀποῦ λοιπὸν θέλῃς νὰ μὲ
κολακεύῃς, ἄκουσε νὰ σὲ πῶ. Κ' ἐγὼ σὲ ἤκουα
καμμιά φορά, ἀλλὰ αὐτὰ νὰ σὲ πῶ δὲν ἦτο
πολλὴ εὐχαρίστησις, διότι ἡ μουσικὴ ποῦ ἔ-
καμνες ἦτον τρομερὰ παράχρῳδη! Σ' ἀρέσκει;
Ἄν σ' ἀρέσκει, κολάκευσέ με ἀκόμη μιὰ φορά!

Καὶ ὡς ἐάν ἤθελε νὰ μοὶ δεῖξῃ πῶς ἐκτε-
λεῖται ἡ καλὴ μουσικὴ, ἐγέλασε τὸν μᾶλλον
ἀργυρόρηχον, τὸν μᾶλλον ἀρμονικὸν γέλωτά της.
Καὶ ἐνῶ ἀκόμη ἐγελοῦσε:

— Τί κρίμα, εἶπε, ποῦ δὲν εἶσαι ἱατρός! Θὰ
σ' ἐπαρουσιάξω χωρὶς ἄλλο εἰς τὴν μητέρα μου.
Βλέπεις, καθὼς εἶναι, ἄλλος παρὰ ὁ ἱατρός δὲν
εἰμπορεῖ νὰ τὴν ἐπισκεφθῇ.

— Πῶς! εἶπον, εἶναι λοιπὸν πολὺ ἀσθενής;

— Ὅχι ἀσθενής, ἀπεκρίθη, ἀλλὰ δὲν θ' ἀ-
ναβῇ παρὰ ὅταν φθάσωμεν εἰς Μασσαλίαν. Ἐ-
ταί τὸ θέλει ὁ ἱατρός. Κ' ἐσεῖς, εἰμαι βεβαία,
ὑπερέρετε τόσο πολὺ, ποῦ δὲν βλέπετε τὴν ὠ-
ραν νὰ βγῆτε ἔς τὴν Νεάπολιν. Καὶ ἡ μητέρα
ἐπεθυμοῦσε νὰ σὰς γνωρίσῃ. Θὰ ἔλθετε νὰ μὰς
ἐπισκεφθῆτε εἰς τὸ Παρίσι;

— Ἀκοῦς ἐκεῖ! εἶπον ἐγὼ παίζων, θὰ ἔλθω
νὰ σὰς ἐπισκεφθῶ εἰς τὴν Καλκούτταν. Ὁ πα-
τήρ σου μὲ προσεκάλεσεν.

— Ἀλήθεια; — Ἀνεφώνησε περιχαρῆς ἡ
κόρη, καὶ ἐρρίφθη περὶ τὸν τράχηλον τοῦ παρι-
όντος κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν πατρός της,
ἐξαναγκάσασα αὐτὸν νὰ σταματήσῃ χωρὶς νὰ
τὸ θέλῃ. — Ἀλήθεια, πατέρα, θὰ ἔλθῃ εἰς τὴν
Καλκούτταν;

Ὁ κ. Π. ἐπρόσεξε πρῶτον νὰ ἐμποδίσῃ τὴν
τέφραν ἀπὸ τοῦ νὰ πέσῃ ἐκ τοῦ ἀκρου τοῦ σι-
γάρου του, ἔπειτα, χωρὶς κἂν νὰ παρατηρήσῃ
τὴν κόρην του,

— Βέβαια! εἶπεν ἀποταθείς πρὸς ἐμέ, θὰ
ἦμαι πολὺ εὐχαριστημένος ἐὰν ἔλθετε, πολὺ εὐ-
χαριστημένος ἐὰν μείνετε ὅσον τὸ δυνατὸν πε-
ρισσότερον χρόνον. Ἐχω ἐπὶ τοῦ Γάγγου ἐν πα-
λάτιον, ἐν παλάτιον μὲ λαμπρότατον κήπον.
Μὲ λαμπρότατον κήπον καὶ πρώτης τάξεως
σταύλους· τὸ θέτω εἰς τὴν διάθεσίν σας. Εἰς
τὴν διάθεσίν σας αὐτὸ καὶ τοὺς ὑπηρετάς του,
τοὺς ὑπηρετάς του καὶ τὰς ὑπηρετρίδας του.
Ἐκεῖ θὰ τὰ εἰπούμεν, θὰ τὰ εἰπούμεν ἐν ἀνέ-
σει. Ἐκεῖ θὰ περάσωμεν μαζὶ τὰς ὠραιότερας
ἡμέρας, τὰς ὠραιότερας ἡμέρας καὶ τὰς νύκτας.

— Ἐδῶ ὀμιλεῖ ὁ φιλόξενος Ἀνατολίτης, εἶ-
πον κατ' ἐμαυτὸν, ὄχι ὁ ἐγωῖστῆς Ἀγγλος.
Ἄλλ' ἐκτὸς τοῦ φιλοξένου Ἀνατολίτου ὀμιλεῖ
καὶ κἄτι τι ἄλλο, πολὺ εὐγλωττότερον, πολὺ
πειστικώτερον αὐτοῦ. Καὶ ἐνῶ ὁ πατήρ μετὰ
τῆς θυγατρὸς ἠρίθμουεν τὰς καλλονὰς καὶ τὰς
ἀναπαύσεις τῆς μελλούσης κατοικίας μου, ἐγὼ
ἐφρανταζόμην τὸ ἄστρον τῆς εὐτυχίας μου ἀνα-
τέλλον ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Γάγγου, καὶ προ-
χωροῦν ὅπως μὲ συναντήσῃ ὁλονὲν λαμπρότε-
ρον, ὁλονὲν φωτεινότερον.

Ὅταν ὁ κ. Π. συνεπλήρωσε τὸν περὶ Ἰν-
διῶν διθύραμβόν του μὲ τὴν εὐχάριστον ἐπιφω-
δὴν: «Ἐλᾶτε νὰ μ' ἐπισκεφθῆτε», οἱ ὕμνοι τῆς
κόρης ὀφθαλμοὶ μὲ ἠτένισαν μὲ μυστηριώδη
τινὰ λάμπριν, ἐν ἡ ἀντενακλαστο συγχρόνως ἡ
ἐκφρασις τῆς χαρᾶς, τῆς προσδοκίας, τῆς δε-
ήσεως, πρὸ πάντων τῆς παιδικῆς ἐκείνης κολα-
κείας διὰ τῶν βλεμμάτων, ἦν ἀρχαίως τις συγ-
γραφεὺς πολὺ ἀφιλοκάλως ὠνόμασε, «τὸ σκυ-
λακῶδες τῶν παιδιῶν». Εἰς ἐμὲ τὰ γοητευτικὰ
ἐκεῖνα βλέμματα ἐφάνησαν ὡς δύο φωταυγεῖς
τοῦ Παραδείσου ἀγγελίσκοι, οἵτινες παρακύ-
πτοντες ἀπὸ τοῦ βάθους τοῦ γαλανοῦ οὐρανοῦ

των επανελάμβανον σιγαλή τῆ φωνῆ τὴν ἐφωδὴν τοῦ κ. Π.: Ἐλάτε νὰ μᾶς ἐπισκεφθῆτε. Καὶ ἐπειδὴ ἐγὼ διετέλουν ἐτι ἄλλοις καὶ ἐνεὺς ἐκ τοῦ θαυμασμοῦ καὶ τῆς συγχύσεώς μου, καὶ δὲν ἀπῆντων εἰς τὴν σιγαλήν ἐκείνην παράκλησιν:

— ὦ, ναι, σὰς παρακαλῶ, ἐλάτε νὰ μᾶς ἐπισκεφθῆτε! — ἐφώνησεν ἡ παρθένος, καὶ ἠρυθρίασεν αἰδημόνως καὶ ἐταπεινώσε τὰ βλέμματα, καὶ λαβοῦσα τὴν χεῖρα τοῦ πατρὸς ἤρχισε νὰ τὴν θωπεύῃ τρυφερῶς καὶ εὐγνωμόνως.

Ὅστις δὲν εἶδε τὰ βλέμματα, δὲν ἤκουσε τὴν φωνὴν τῆς Μάσιγγας θὰ καγγάσῃ διὰ τὴν προθυμίαν, μεθ' ἧς ἐγὼ, ὅστις δὲν εἶχον εἰς τὸ βαλάντιόν μου οὐδὲ τὸ τέταρτον ἴσως τοῦ διὰ Καλκούτταν ναύλου, ἐδέχθην τὴν πρόσκλησιν καὶ ὑπεσχέθην τὴν ἐπίσκεψιν. Ἐν τούτοις εἶμαι βέβαιος ὅτι, εὐρεθεὶς εἰς τὴν θέσιν μου, θὰ ἔκαμνε κ' ἐκεῖνος τὸ αὐτό.

Οὐδέποτε ἴσως σύγχρονοι ἐντυπώσεις ἀκοῆς καὶ ὁράσεως εὐρέθησαν τόσον σύμφωνοι, τόσον ἀρμονικαί πρὸς ἀλλήλας, ὅσον ἡ φωνὴ καὶ τὸ βλέμμα ἐκεῖνο τῆς Μάσιγγας. Οὐδέποτε ψυχὴ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἐκχεομένη κατώρθωσε νὰ περιβάλλῃ τὸ ἄωρον καὶ ἀτελεῖς ἐτι σῶμά της διὰ τὸσαύτης θερμῆς λάμψεως, ὥστε ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ νὰ ἐκμηδενίσῃ τὰς τῆς σαρκὸς ἀτελείας, δανειζούσα εἰς τὴν ὕλην τὸν ἄχρονον, τὸν αἰώνιον τύπον τῆς ἰδίας αὐτῆς τελειότητος. Ἡ Μάσιγγα δὲν ἦτο πλέον τὸ ἀγοροειδὲς κοράσιον τῆς πρώτης ἐν τῷ ἀτμοπλοίῳ συναντήσεώς μου. Διὰ τοῦ ὄγκου καὶ τῆς τραχύτητος τῶν προσκαίρων αὐτῆς χαρακτηριστικῶν διεφαίνετο ἀκριβῶς περιγεγραμμένος ὁ τύπος ἐκεῖνος, ὅστις καλλωπίσας ἄλλοτε τὴν παιδικὴν αὐτῆς τρυφερότητα, ἐμελλε μετ' ὀλίγον νὰ θοισαμβεύσῃ τοῦ ἀνόστου ἐπαμφοτερισμοῦ τῆς μεταβατικῆς περιόδου ἐν τῇ ἡλικίᾳ της.

Ὅταν ὁ κ. Π. σφιζὰς περιπαθῶς τὴν χεῖρά μου, ἀλλὰ χωρὶς νὰ δώσῃ οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην προσοχὴν εἰς τὴν κόρην του, ἐπανέλαβε τὸν περιπάτον του, δὲν εἰξεύρω τίς ἐκ τῶν τριῶν ἦτον ὁ μᾶλλον εὐχαριστημένος. Προφανὲς ἦτον ὅτι ὁ κ. Π. δὲν ἠδύνατο νὰ κρύψῃ τὴν εὐτυχίαν του ἐνώπιον ἡμῶν, ὅσον ἡμεῖς ἐνώπιον αὐτοῦ τὴν ἡμετέραν. Διότι ὄχι μόνον τὴν ταχύτητα τοῦ βήματός του ἐτριπλασίασεν, ἀλλὰ καὶ τὴν σποδὸν ἀπὸ τὸ ἄκρον τοῦ σιγαροῦ του ἄφησε νὰ πέσῃ καὶ τὰ βροφήματά του τὰ ἐρρόφα τόσον δυνατὰ, ὥστε μολονότι δὲν ἦτον ἀκόμη σκότος, ἠδυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν τὸ καιόμενον ἄκρον τοῦ ποῦρου του μακρόθεν ὡς τὸν φανὸν προσεγγιζούσης ἀτμαμαζῆς.

Ἡ Μάσιγγα ἐκάθητο πλησίον μου, σιωπηλὴ τῶρα, καὶ ἡ εὐδαιμονία μου ἦτο τελεία. Ὅ, τι με ἀνησυχεῖ ἦτο μόνον ἡ μεγάλη ἀδιαφορία τοῦ πατρὸς της πρὸς αὐτὴν καὶ τοὺς τρόπους

της, δι' ἧς ἐφαίνετο σημαίνων, ὅτι οὐδεμίαν σημασίαν ἀποδίδει εἰς τὴν πρὸς ἐμὲ συμπεριφορὰν της. Καὶ ἐνῶ ἐγὼ μέχρι τοῦδε ἐφέροθην πρὸς αὐτὴν ὡς πρὸς παιδίον, δὲν ὑπέφερα τῶρα τὴν ἰδέαν, ὅτι ὁ πατὴρ της τὴν θεωρεῖ ἐτι ἀτελεῖ καὶ ἀνήλικον κόρη. Πρὸ πάντων ὁμοῦς ἤμην ἀνήσυχος μήπως ἡ ἀδιαφορία ἐκείνη τοῦ Καλκούττιανοῦ Κροῖσου προήρχετο ἐκ τῆς πεποιθήσεως, ὅτι οὔτε ἡ θυγάτηρ του οὔτ' ἐγὼ ἠδυνάμεθα νὰ παρεξηγήσω τὴν πρόσκλησιν του, γνωρίζων τὸ τεράστιον χάσμα, τὸ ὅποσον διεχώριζε τὴν κοινωνικὴν ἡμῶν θέσιν.

Ὡς ἐκ τῆς τρικυμίας, ἣν ἐπὶ μακρὸν ὑπέστημεν, τὸ «Rio Grande» εἰσῆρχετο εἰς τὸν κόλπον τῆς Νεαπόλεως ἐξαίρετικῶς ἀργά. Τὰ ἐπιστέφοντα τὰς παραλίας βουνὰ μόλις διεκρίνοντο πλέον ὡς ἄμορφοι συγκεχυμένοι ὄγκοι ἐπὶ τοῦ σκοτεινοῦ ὀρίζοντος. Παρὰ τοὺς πρόποδας αὐτῶν διεσπαρμένα ἐδῶ κ' ἐκεῖ τὰ φῶτα τῶν πόλεων καὶ τῶν χωριῶν, ὅτε μὲν ἐχάνοντο, ὡς ἐκ τῆς κινήσεως τοῦ ἀτμοπλοίου, ὅπισθεν παρεμπροσθούντος τινος κωλύματος, ὅτε δ' ἀνεφαίνοντο πάλιν, ὁμοία πρὸς μεγάλας πυρολαμπιδας, αἵτινες ἐπέτων σιωπηλῶς καὶ βραδέως παρὰ τὰς σκοτεινὰς ἀκτὰς τῆς θαλάσσης.

Ὁ καθ' αὐτὸ λιμὴν πρὸς ὃν διηυθυνόμεθα ἐκρύπτετο ἀκόμη ὅπισθεν τῆς παρεμπροσθούσης ὑψηλῆς τοῦ πλοίου μας πύργος. Καθ' ὅσον δ' εἰσεχωροῦμεν εἰς τὸν κόλπον κάμπτοντες πρὸς τ' ἀριστερὰ, κατὰ τὸσαῦτον παρέκλυτον πρὸς τ' ἀντίθετον μέρος αἱ ἐξοχαὶ καὶ τὰ προάστεια τῆς Νεαπόλεως.

— Ἐδῶ κεῖται τὸ Σορέντον! Ἐκεῖ τὸ Καστελαμάρε! Νὰ, ποῦ εἶναι ἡ Πομπηία! Νὰ, ὁ Βεζούβιος! — Ἀνεφάνει ἐκάστοτε ἡ Μάσιγγα παρ' ἐμοί, ἥτις ἐπισκεφθεῖσα τὴν χώραν ἄλλοτε, ἐφιλοτιμεῖτο νὰ ὀδηγῇ τὴν ἀπειρίαν μου, χαίρουσα προφανῶς ὅσακις τὴν ἠρώτων.

Βαθμηδὸν προέκλυτον ἐνώπιον ἡμῶν ἡ κυριοφειγῆς Νεάπολις, ἀμφιθεατρικῶς ὑψουμένη ἐπὶ τῆς εὐρείας προκυμαίας. Ἄνωθεν αὐτῆς αἰωρεῖτο ἀπέραντος ἡ ἐρυθρὰ ἐκείνη ἀνταύγεια φῶτων, ἥτις ἐπικεῖται συνήθως πασῶν τῶν μεγαλοπόλεων ἐν ὄρα νυκτός. Τὰ πυκνὰ τῶν φανῶν καὶ τῶν παραθύρων φέγγη ἐφαίνοντο ἐξ ἀπιστάσεως ὡς χαμαιπετὲς σμήνος ἀστέρων, οἱ ὅποιοι, ἀποπλανηθέντες τοῦ ἡλιακοῦ τῶν κέντρου, ἀπέβαλον τὴν ἀρχικὴν αἴγλην καὶ θερμότητα, ἀπέβαλον τὴν ταχύτητα καὶ ζωηρότητα των, καὶ ἀνερχίζοντο τῶρα κουρασμένοι καὶ ἀσθμαίνοντες τοὺς γειτονικοὺς τοῦ Βεζούβιου λόφους, ὅπως προσελθόντες ἐπακτιῶσαι ἀπὸ τὴν ἀνεξάντλητον τοῦ ἡφαίστειου ἐστίαν ὀλίγον πῦρ πρὸς διάσωσιν τῆς ζωῆς των. Ἄλλ' ὅσον ἐπλησιάζομεν πρὸς τὴν παραλίαν τόσον

ἡ ζωηρότης αὐτῶν ἠύξανε, τόσον τὸ μαγευτικὸν ἐκεῖνο θέαμα μετεβάλλετο.

Ὅταν ἡ ἀγκυρὰ τοῦ «Rio Grande» ἐβρόντησεν ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν τοῦ λιμένος ὑδάτων καὶ τὸ πλοῖον δὲν ἐκινεῖτο πλέον, τότε ἡ Νεάπολις, ἡ ὠραία καὶ πολυφώνη τῆς Μεσογείου κόρη, φεγγαστόλιστος ἀπὸ τῆς πυργωστεροῦς αὐτῆς κορυφῆς μέχρι τῶν κρασπέδων τῆς θαλασσοβρεχοῦς ἐσθῆτός της, μοῖ ἐφάνη ὡς ἐὰν ἐφόρει τὰ χρυσαὶ καὶ ἀργυρᾶ ἐκεῖνα τέλεια, μετὰ ὅποια χθὲς καὶ πρῶην ἀκόμη αἱ μητέρες ἡμῶν, ὡς νύμφαι κεκοσμημέναι, ἐπροσκύνουν ἀνά πᾶν βῆμα πορευόμενοι πρὸς τὸν ναόν, ὅπως εὐλογηθῶσι μετὰ τοὺς ἀπλοῖκούς ἡμῶν πατέρας, τοὺς ὑπομονητικοὺς καὶ ἐγκρατεῖς ἐκείνους μνηστήρας τῶν παρελθόντων χρόνων.

Καὶ ἔχει καὶ ἡ Νεάπολις τὸν μνηστήρᾳ της. Καὶ τήκεται καὶ αὐτὸς φλεγόμενος ἐν ὑπομονῇ καὶ προσδοκίᾳ, ὅπως ἐπιθέσῃ ποτὲ τὸ θερμὸν αὐτοῦ φίλημα ἐπὶ τοῦ μακαρόντος μετώπου τῆς ἀκμαίας ἀλλὰ λιαν ἐπιφυλακτικῆς μνηστῆς του. Καὶ εἶναι ζηλότυπος γαμβρὸς ὁ Γέρου Βεζούβιος! Διὰ τοῦτο κάθηται καὶ ἐπιτηρεῖ τὴν ἀγάπην του αἰρῶν τὴν κεφαλὴν καὶ τοὺς ὤμους αὐτοῦ ὑψηλότερον πάντων τῶν γειτονικῶν ὀρέων. Καὶ ἀγρυπνεῖ αὐτως ὀλονυκτικῶς, καπνίζων τὴν μεγάλην αὐτοῦ πίπαν, καὶ στεναλῶν ἐνίοτε κατὰ στεναγμοὺς βαθέως συγκινοῦντας τοὺς γείτονάς του.

Τὴν νύκτα ἐκείνην ἡ σεβερὰ αὐτοῦ μορφή ἦτο κατ' ἐξίρεισιν συννεφωμένη. Ἦτο θυμωμένος. Θυμωμένος, διότι πυγμακίως τις γείτων, ὁ λόφος τοῦ Πανσιλύπου, εἶχε τὴν θρασύτητα νὰ τὰ βάλῃ μετὰ τὸν ὑπερήφανον γίγαντα, νὰ μετρηθῇ πρὸς τὸν ἀετὸν ὡς ἀντεραστής. Κ' ἐπετύγγανε μέχρι τινός. Καὶ κατώρθου νὰ ἔχη τὴν προσοχὴν τῆς Νεαπόλεως ἐστραμμένην πρὸς αὐτὸν, δελεάζων τὰς αἰσθήσεις αὐτῆς δι' ὠραίας μουσικῆς, ἐκλεκτοῦ φαγοποσίου καὶ πυκνῶν πυροτεχνημάτων. Καὶ ἔτροχε λοιπὸν ἡ Νεάπολις συσφιγγόμενη εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Πανσιλύπου, καὶ ἐζηλοτύπει ὁ Βεζούβιος, καὶ ἐθύμωσε, καὶ ἔσειε κτυπῶν διὰ τοῦ ποδός τὸ ἔδαφος, καὶ ἠσχύνετο ἐπὶ τῇ ματαιοφροσύνῃ τῆς ἐρωμένης, ἐπὶ τῇ πρὸς αὐτὴν ἀδυναμίᾳ του. Τότε ἐκοκκίνιζεν ἡ σκοτεινὴ αὐτοῦ ὄψις καὶ ἐχαμηλοῦντο αἱ πυκναὶ ὄφρυς καὶ διεστέλλοντο σπασμαδικῶς τὰ χεῖλη του, καὶ ἐτινάσσοντο αἱ σπινθῆρες τῆς βαθείας αὐτοῦ πίπας εἰς τὸν ἄερα, ὡς ἐκ τοῦ βιαίου τρόπου καθ' ὃν συνειθίζει ὅσακις θυμῶναι, νὰ τὴν ἀνασκαλεύῃ καὶ νὰ ὀμιλῇ ἐνῶ καπνίζει. Ἴδου τί περίπου ἔλεγεν ἐκείνην τὴν νύκτα:

— Ἴδετε τὴν ματαιόφρονα, τὴν κοῦφον νεανίδα! Ὀλίγος ἀφρὸς καμπανίτου, ἐν τετραμμένον καὶ κοινὸν βάλει, δύο πρόστυχοι βρακέται, τῆς ἐμέθυσαν τὸν νοῦν, τῆς ἐπικνεστάτη-

σαν τὰ νεῦρα, τῆς ἐθάμβωσαν τὰς αἰσθήσεις καὶ τρέχει ἐρωτόληπτος πρὸς τὸν μηδαμινὸν ἀντιζηλὸν μου, τὸν Πανσιλύπον, καὶ θέλγεται ἀπὸ τὰς ἐκδουλεύσεις τῶν ἀνθρωπίσκων αὐτοῦ, αἱ ὅποιοι ὁμοῦ δὲν ὑπηρετοῦν παρὰ ἓνα ἐργολάβον! Ἐγὼ ἀναλύω διὰ τῶν ὑπηρετουσῶν μεθειῶν δυνάμεων τὰ σκληρότερα στοιχεῖα τῆς φύσεως, τὰ συγκρινῶ μετὰ τὴν κοχλάζουσαν λάβαν τῶν στηθῶν μου, καὶ τῇ προσφέρω τὸν κρατήρᾳ μου ὑπερεχειλίζοντα — Ἀποποιεῖται! Συγκαλῶ εἰς συναυλίαν τοὺς χοροὺς τῶν καταχθονίων Τυφῶνων καὶ τὰς ὀρχήστρας τῶν ἐνκερίων Λαιλιάπων, εἰς τὴν μουσικὴν τῶν ὀπείων ὡς καὶ τ' ἄψυχα χορεύουσι βουνὰ, κ' ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὑπερανθρώπου αὐτῆς συμφωνίας τῇ προσφέρω τὴν πυρέσσουσαν χεῖρα — Ἀποποιεῖται! Τῇ ἐκσπενδονίζω πυροτεχνήματα τοὺς ἀδμακνίνους μύδρους τῶν φλογερῶν στεναγμῶν, τὰ τεμάχια αὐτῆς τῆς ὑπὸ ἐρωτικῆς πυρᾶς βιβρωσκομένης καρδίας μου — Ἀποποιεῖται! Εἶναι μικρόψυχος γυνὴ πτοεῖται πρὸ τοῦ μεγαλείου ἰλιγγίᾳ πρὸ τῆς ἀθανασίας! Προτιμᾷ τὴν ἐλαφρὰν ἐπιδειξιν, τὴν ἐφήμερον λάμψιν ἀπὸ τὴν αἰωνιότητα. Καὶ ὁμοῦ ἰδέτε τὴν ἐκλεκτὴν μου, ἰδέτε τὴν πιστὴν μου Πομπηίαν! Ὁ πηλὸς τῶν ὁδῶν αὐτῆς στολιζέει τὰ στήθη τῶν ἡγεμονίδων, καὶ διὰ τῶν σκουπιδίων αὐτῆς κοσμοῦσι τῶν βασιλείων τὰς αἰθούσας. Τίς θὰ ἐνθυμεῖτο σήμερον τὸ ἄσημον πολίχνιον τῶν ναυτῶν καὶ ἀλιέων, ἐὰν δὲν εἶχεν ὑπάρξει πιστὴ τοῦ Βεζούβιου μέχρι θανάτου, ἐὰν δὲν ἐξέπνεεν ἀσπαίρουσα ὑπὸ τὰς φλογεράς του περιπτυξίς; . . .

Τοιαῦτά τινα ἐβροντοφῶναι ὁ Βεζούβιος πρὸς τὴν Νεάπολιν, ἡ — διὰ νὰ εἶμεθα ἀληθέστεροι — τοιαῦτά τινα ἐψιθύριζον ἐγὼ πρὸς τὴν παρ' ἐμοί καθημένην Μάσιγγαν, ἡ ὅποια, τελειώσασα τὸ ἔργον τοῦ ὀδηγοῦ, με ἠρώτησε, πῶς μοι φαίνεται ἡ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν θέα.

Πᾶσα ἄλλη κόρη, καὶ ἴσως καὶ αὐτὴ ἡ ἀναγνώστριά μου, ἡ δὲν θὰ ἠνῶσει εὐθύς ἀμέσως τί ἐστοχαζόμεν διὰ τῶν εἰκονικῶν τούτων ὑπερβολῶν, ἡ θὰ τὸ ἠνῶσει μὲν, θὰ ἔκαμνε ὁμοῦ ὅτι δὲν τὸ ἠνῶσεν. Ἄλλ' ἡ Μάσιγγα, ὅπως εἶχεν ἐξωτερικῶς ἀχώριστον ἐτι τὴν φύσιν τῆς παιδὸς καὶ τῆς νεάνιδος, αὐτως εἶχεν ἐν τῷ πνεύματι της τὸ ἀπροκάλυπτον καὶ ἀνυπόκριτον τῆς παιδικῆς ἀπλότητος συνδυασμένα μετὰ τὴν ὀξύνουσαν καὶ τὴν λεπτὴν κρίσιν ὠρίμου καὶ δυνατῆς διανοίας.

— Ἐσῶρω διατί μοῦ τὰ λέγεις αὐτά! Ἀνεφώνησε, σῦρουσα πάλιν τὴν φωνὴν της ὡς χαυδεμένον παραπονούμενον παιδίον. — Εἶναι ὠραία, με φαντασίαν καὶ με ποιήσιν, ἀλλὰ δὲν με ἀρέσουν.

— Διατί; εἶπον ἐγὼ τότε, ἐξηγήσου.

— Χμ! ἀπῆντησεν ἐκείνη. Διατί; Διότι,

διότι 'Ξεύρω διατί μου τὸ λέγεις. Καί μετὰ τινὰ σιγὴν ἐπρόσθεσε κλαυθμηρᾶ τῆ φωνῆ.—'Εγὼ οὔτε ματαιόφρων, οὔτε κοῦφος, οὔτε μικρόφυχος εἰμαι, ὡς ἡ ἀνόητος Νεάπολις σου! 'Αλλὰ σὺ τέτοιος ἦσουν πάντοτε. Πάντοτε μ' ἐπαίρνες γιὰ *τρελοκόριτσον!*

— Τί συκοφαντία! ἀνέκραξα ἐγὼ ἀνακαγχάσας, ὅπως προλάβω τὸ κακὸν, ἀλλὰ ἦτο πολὺ ἄργά! 'Η κόρη ἐγέλασε μὲν μηχανικῶς μετ' ἐμοῦ, ἀλλὰ ἐκ τῶν κινήτων αὐτῆς ἔλαμψαν δύο μεγάλα δάκρυα!—'Ω, εἶπον τότε λυπημένος, ζητῶ συγγνώμην! 'Εθύμωσες μαζί μου!

— 'Εγὼ; ἐφώνησεν εὐθύμως τότε. Τί ιδέα! Καί ἐξέπεμψε μίαν σειρὰν τῶν ἀργυροῦχων ἐκείνων καὶ θελκτικῶν τόνων, οὓς ὁ Θεὸς ἐχάρισεν αὐτῇ ἀντὶ γέλωτος. — 'Εθύμωσα μαζί του! Τί ιδέα!—Καί ἐγέλασεν ἐκ νέου.

Καί ἐξηκολούθησε πάλιν ὀμιλοῦσα.—Μάλιστα, ἐθύμωσα! αὐτὸ δὲν τὸ ἀνοῦμαι. 'Αλλὰ ἐθύμωσα ὄχι μαζί σου, ἀλλὰ μὲ τὸν Βεζούδιον. Μὲ τὸν Γέρο-Βεζούδιόν σου, τὸν σκληρὸν καὶ ἀπάνθρωπον μνηστῆρά σου! 'Ακοῦς ἐκεῖ; 'Εκαψε μίαν, καί τώρα προσπαθεῖ νὰ κόψῃ μίαν ἄλλην! Καί μετ' ὀλίγον ἴσως μίαν ἄλλην καὶ οὕτω καθεξῆς! Σ' ἀρέσει αὐτό; Καί τί πταίει τότε ἡ Νεάπολις ἂν δὲν ἐπιθυμῇ νὰ πῆσῃ εἰς τὰ βρόγια του. 'Ακοῦς ἐκεῖ, ἀθανασία! Τέτοιαν ἀθανασία, ποῦ κάθε μιὰ ἡμπορεῖ ν' ἀποκτήσῃ—ἀς μὲ λείπῃ καλλίτερα!

Τότε παρετήρησα ὅτι διὰ τῆς ἀνοήτου παρομοιώσεώς μου ὄχι μόνον τὴν κόρην προσέβαλον, ἀλλὰ καὶ τὸν ἑαυτὸν μου δὲν ἐκαλοῦσάντησα.—Τί βλάξ ὅπου εἰμαι! εἶπον κατ' ἐμαυτὸν, ἀπορῶν πῶς νὰ ἐπανορθώσω τὸ λάθος μου.

— 'Αλλὰ δὲν πειράζει! εἶπε τότε ἡ κόρη, ἐνοήσασα τὴν θέσιν μου. 'Ητον ποίημα ἐκ τοῦ προχείρου, ἀλλὰ ποίημα ποῦ δὲν ἐπέτυχε. Διὰ τοῦτο λοιπὸν δὲν μὲ ἀρέσει. 'Ενα ἄλλο! Κάμε ἕνα ἄλλο, ἔστω καὶ εἰς τὸ πεζὸν καθὼς αὐτό, ἀλλὰ διάφορον, πολὺ διάφορον. Καί νὰ ἰδῆς πῶς θὰ μὲ ἀρέσῃ. 'Ελα λοιπὸν! — ἀνέκραξεν ἐπὶ τέλους ἀνυπόμονος, ὠθήσασα διὰ τῆς μικρᾶς αὐτῆς χειρὸς τὸν βραχιόνά μου, ἐφ' οὗ ἐστήριζον σιωπηλῶς τὴν ἀνόητον κεφαλὴν μου.

— Μάσιγγα, τῆ εἶπον τότε ἀνακύψας, συγχώρησόν με! Εἶμαι ὁ μεγαλύτερος βλάξ τοῦ κόσμου! Δὲν θὰ δοκιμάσω ποτὲ πλέον νὰ κάμω ποίηματα, ἔστω καὶ εἰς τὸ πεζόν.

'Εκείνη ἀνεγέλασε τότε μετ' εὐθυμίας καί: — Καλὰ λοιπὸν! εἶπεν, ἀφοῦ εἶναι ἔτσι, θὰ σὲ κάμω ἐγὼ τὸ ποίημα ποῦ μ' ἀρέσει, ἀλλ' ὄχι εἰς τὸ πεζόν. 'Ακουσε!

'Αχ, γονεῖς ἀπνηεῖς, ποίαν θέλετε θυσιάν πρὸς ἔξυλασμόν;

'Ο χρυσὸς, περισσὸς, δὲν ποιεῖ τὴν εὐτυχίαν, τὴν χαρὰν ἡμῶν.

Τῶν πιστῶν ἐραστῶν ἡ ἀκμαία καὶ ἔμψρων ἦδη ἐπὶ γῆς ἀρκεῖ.

'Η χαρὰ σταθερὰ καὶ ἐν ὀλιγαρχεῖ καλύθη μετ' αὐτῶν οἴκει!

— Μὰ ἐσὺ λοιπὸν εἰσαι τὸ ἀνευρεθὲν χειρόγραφον τῶν στιχουργικῶν μου ἀνοησιῶν! 'Ανέκραξα ἐγὼ. Πόθεν τοὺς ἔχεις αὐτοὺς τοὺς στίχους;

— Πόθεν; 'Απὸ τὰ Θεραπειά! 'Ενθυμῆσαι πῶς τοὺς ἐμοίραζες ὡς ἂν κόλυβα εἰς ὄλας τὰς κυρίας; 'Ακουσε λοιπὸν! 'Αν ζητήσῃς ἀπὸ αὐτὰς ἕνα ποίημά σου τώρα, ὄχι μόνον δὲν τὸ 'Ξεύρουν ἀπ' ἐξω, ἀλλ' οὐδὲ γραμμένον τὸ φυλάττουν. Πόσας εἶδα νὰ τὰ πετοῦν, πρὶν τὰ διαβάσουν! Πόσας νὰ τὰ διαβάσουν καὶ νὰ σὲ περιγελοῦν, ἐνῶ πρὸ μιᾶς στιγμῆς τὰ ἐπαινοῦσαν διὰ τὰ 'μάτια καὶ σὲ παρακαλοῦσαν νὰ ταῖς τὰ δώσης γραμμένα! 'Εγὼ ἤμην τὸ *τρελοκόριτσό σου*. Ποῦ μ' ἐλογάζαζες ἐμένα! 'Εν τούτοις ὅσα ποιήματα ἤλθον εἰς τῆς θείας, ὅλα τὰ ἐνθυμοῦμαι ἀπ' ἐξω, ὅλα τὰ ἔχω φυλαγμένα. 'Οχι τάχα πῶς τὰ ἐπαίρνα κρυφὰ ἀπὸ τὴν θείαν! 'Αλλ' ἀφοῦ τὰ εἶχον διὰ πέτακα, μὲ ἄρινη νὰ τὰ συναζῶ, διὰ νὰ κάμω εἰς τὸν πατέρα μου ἕνα δῶρον, πολὺ εὐχάριστον δι' αὐτὸν, καθὼς ἔλεγεν.

Αἱ ἀνωτέρω ἀποκαλύψεις, ἂν καὶ ἀνερέροντο εἰς στιχουργικὰς ἀποπειράς καταδικασθείσας τώρα πλέον καὶ παρ' ἐμοῦ αὐτοῦ, ἐπλήρωσαν τρομερὰ τὴν φιλοτιμίαν μου. 'Εὰν ἐμάνθανον ὅτι ἐνεπαίχθη ἄλλοτε ὑπὸ πονηρᾶς τινος κυρίας ἐνώπιον ὄλου τοῦ κόσμου, δὲν θὰ μοι ἐμελεν. 'Αλλ' ἐνώπιον τῆς Μάσιγγας! Νὰ ἐμπαυχθῶ ἐνώπιον τῆς Μάσιγγας, αὐτὸ μὲ καθίστα μανιώδη. Καί ὅμως ὤφειλον νὰ κάμω τὸν ἀδιάφορον. Διὰ τοῦτο εὐθύς ὡς ἡ κόρη ἀνέφερε τὸν πατέρα τῆς, ἐπωφεληθῆν τὴν περιστάσιν νὰ τρέψω τὸν λόγον εἰς αὐτὸν, μεταβάλλων ἀνεπαισθητῶς τὸ θέμα μας.

— Καί ὁ πατήρ σου, εἶπον, φαίνεται ὅτι ἀγαπᾷ πολὺ τὴν ποίησιν; Χωρὶς ἄλλο θὰ ἔχη ἀναγνώσῃ πολλοὺς ποιητὰς. 'Ορίστε;

— 'Ω, βέβαια! εἶπεν ἡ κόρη, πολλοὺς παρὰ πολλοῦς. Καί ἀνέγνωσεν εἰς πολλὰς γλώσσας, ὡς καὶ εἰς τὴν σαρνακριτικὴν.

— 'Ἰδοὺ ἀληθῆς ἐραστῆς ποιήσεως!—'Ανέκραξα ἐγὼ μετ' ἐνθουσιασμοῦ.— Βέβαια! Διὰ ν' ἀπολαύσῃ ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερο ὁ βραβὸν ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὕλικῆς πεζότητος τοῦ βίου. 'Επειτα καὶ ἐν ἄλλο. 'Ο πατήρ σου δὲν ὀμοιάζει τοὺς ἀχαρίστους ἐκείνους, οἵτινες τρώ-

γουσι τοὺς καρπούς, χωρὶς νὰ ἐνθυμῶνται τὸ δένδρον. 'Ο πατήρ σου εἶναι φίλος καὶ τῶν ποιητῶν. Ποῦ ἠκούσθη νὰ θέσῃ τις ὀλόκληρον παλάτιον εἰς τὴν διάθεσιν 'Ελλήνος λογίου, μόνον καὶ μόνον διότι εἶναι ποιητῆς; 'Αλήθεια ὅτι τὸ παλάτιον εὐρίσκεται εἰς τὰς Ἰνδίας, ὅτι ὁ 'Ελλην ποιητῆς θὰ ἐποχῆται ὄχι ἐπὶ τῆς ὀδοῦ Πατησίων, ἀλλὰ παρὰ τὸν Γάγγην. Τοῦτο ὅμως δὲν μεταβάλλει τίποτε. Διότι καὶ ἐν 'Αθήναις ἂν ἔζη ὁ πατήρ σου θὰ ἔκαμνε τὸ ἴδιον. 'Ορίστε;

— Βέβαια! — εἶπεν ἡ κόρη σύρουσα τὴν φωνὴν οὕτως, ὡς ἐὰν ἐδίσταζε νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν ὁποῖαν ἤρχισε φράσιν.— Διότι ὁ πατήρ μου. . . ὁ πατήρ μου. . . 'Αλλὰ καλλίτερα νὰ μὴν τὸ εἰπῶ. Θὰ τὸ γνωρίσῃς ὅταν ἔλθῃς εἰς τὴν Καλκούτταν.

'Η ἐπιφυλακτικότης ἐν τῇ φράσει καὶ τῇ φωνῇ, ἡ ἀτομία ἐν τῷ βλέμματι τῆς κόρης, διήγειρον ἐν ἐμοὶ παράδοξον ἀγαλλιᾶσεως αἰσθημα. Χωρὶς ἄλλο ἐπρόκειτο, ἀλλὰ δὲν ἠθέλε νὰ μοὶ ἀποκαλύψῃ ἐτι τὴν πρό πολλοῦ ὑποτρομενὴν πρὸς ἐμὲ ἀγάπην τοῦ πατρός τῆς, καὶ πρὸ πάντων ἰδιαίτερα τινὰ σχέδια τὰ ὁποῖα συνέλαβεν ἀπὸ τῆς ἐν 'Αθήναις γνωριμίας μας. Χωρὶς ἄλλο ἐπρόκειτο περὶ τούτου! Διότι ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχεν ὁ πατήρ μιᾶς κόρης δὲν δίδει εἰς ἕνα νέον ἐν 'Αθήναις τὸ ἐπισκεπτήριόν του μὲ τὴν ἐν Καλκούττῃ διεύθυνσιν, ἰδιοχειρῶς γεγραμμένην.

— Κάτι μοῦ κρύπτεις, Μάσιγγα! — εἶπον τότε θερμῶς καὶ τρυφερῶς ἀτενίσας τοὺς ταπεινωμένους τῆς κόρης ὀφθαλμούς. Μοῦ κρύπτεις κάτι, τὸ ὅποτον ὅμως ἐγὼ γνωρίζω πλέον, καὶ εἶμαι τόσο μᾶλλον εὐδαιμονέστερος.

— 'Αλήθεια; — ἀνέκραξεν ἡ κόρη διαποροῦσα.— Καί πῶς τὸ γνωρίζεις; 'Ε! τότε λοιπὸν, τόσο τὸ καλλίτερον! Δὲν θὰ παραπονεθῆς κατ' ἐμοῦ διότι δὲν σοῦ τὸ εἶπα. 'Εἴθε μόνον πρὸς παρηγορίαν ὅτι ἔχει αὐτὸ τὸ καλὸν ὁ πατέρας. Ποτὲ δὲν ἀναγινώσκει ὅταν ταξιδεύῃ. Τοὺς κουβαλεῖ μαζί του, ἐπειδὴ δὲν εἴμπορεῖ νὰ τοὺς ἀποχωρισθῇ, ἀλλὰ δὲν τοὺς ἀναγινώσκει.

— Ποίους δὲν ἀναγινώσκει; 'Ηρώτησα τότε ἐγὼ, ἀπορῶν πῶς νὰ ἐννοήσω τοὺς λόγους τῆς. Τοὺς ποιητὰς δὲν ἀναγινώσκει;

— 'Οχι! ἀπήντησεν ἡ κόρη, τοὺς στίχους. Τοὺς στίχους ὅπου κάμνει.

— Πῶς; ἀνέκραξα τότε ἐκπεπληγμένος. 'Ο πατήρ σου λοιπὸν κάμνει στίχους;

— Μ' ἐρωτᾷ ἐὰν κάμνη! Καί δὲν εἶπες ἐσὺ πῶς τὸ γνωρίζεις; Πῶς γνωρίζεις τὸ κάτι ποῦ σοῦ κρύπτω;

— Χρ!—εἶπον ἐγὼ τότε συνωφρωμένος.— Αὐτὸ λοιπὸν ἦτο; Λοιπὸν ὁ πατήρ σου κάμνει στίχους!

— 'Ακοῦς ἐκεῖ ἐὰν κάμνη!—ἀπήντησεν ἐκείνη μετὰ τόνου δι' οὗ ἐφάνετο οἰκτερούσα ἐμὲ μᾶλλον ἢ τὴν ἀγνοίαν μου.—'Ακοῦς ἐκεῖ ἐὰν κάμνη! Καί παρακάμνει μάλιστα. Δὲν εἶδες τὰ πολλὰ κιβώτια; τινὰ ἐξ αὐτῶν εἶναι γεμάτα ἀπὸ μεμβράνας. Μόνον εἰς μεμβράνας τοὺς γράφει. Καί τοῦτο δὲν εἶναι κυρίως τὸ κακὸν, ὅσον εἶναι ἡ ἐπιθυμία του νὰ τ' ἀναγινώσῃ 'στοὺς ἄλλους.

— 'Ω! συμφορὰ μου! ἐσκέφθην τότε.

— 'Εν τούτοις—ἐξηκολούθησεν ἡ κόρη—χωρὶς ἄλλο τὸ κακὸν αὐτὸ θὰ ἔβγη γιὰ καλὸ. Χωρὶς ἄλλο θὰ ὠφελήσῃ. Κανεὶς δὲν τολμᾷ πλέον νὰ μᾶς ἐπισκεφθῇ εἰς τὴν Καλκούτταν. Τόσῳ μᾶλλον θὰ σὰς ἐκτιμᾷ, τόσῳ μᾶλλον θὰ σὰς ἀγαπήσῃ, ὅσῳ μᾶλλον θὰ εἴσθε ὁ μόνος ἀκροατῆς του.

Τὸ «Rio Grande» ἠρέμει ἀπὸ τινος ἡδῆ, καὶ οἱ ἀρμόδιοι εἶχον ἐξέλθει πρὸς ἐπιθεώρησιν τῶν διαβατηρίων του. 'Εν τούτοις ἤργουν διὰ ἐπιστρέψου, καὶ ἐπικοινωνία δὲν ἐπετρέπετο. 'Επιθυρῶντο μάλιστα ὅτι θ' ἀργήσῃ πολὺ νὰ ἐπιτραπῇ, διότι εἰς τῶν ἐπιβατῶν ἠσθένει λίαν ὑποπτον νόσον. 'Εγὼ ἐμελλον ν' ἀποβιβάσθω εἰς Νεάπολιν, ὅπως διατηρήσω τὰς δυνάμεις μου διὰ τὰς ναυτιᾶσεις τοῦ μεγάλου ταξειδίου, εἶχον ὅμως ἀπόφασιν νὰ παραμείνω ἐν τῷ ἀτμοπλοίῳ μέχρι τῆς τελευταίας στιγμῆς πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του. Αἰφνης ἠκούσθη ἡδεῖα μουσικὴ ἐκ τῆς θαλάσσης, καὶ πάντες ἐσπεύσαμεν πρὸς τὴν πλευρὰν τοῦ πλοίου, ὅθεν ἤρχοντο οἱ ἤχοί τῆς. Μεγάλῃ Νεαπολίτις λέμβος ἔφερεν ἕνα τῶν συνήθων μουσικῶν ὀμίλων, τῶν ἐπιταυόντων περὶ τὰ καταπλέοντα πλοῖα. 'Επὶ χαμηλοῦ μεσαίου ἰστού τῆς εὐρίσκειτο, ἀνάσκελα προσδεδεμένον, πλατύγυρον ἀλεξιβρόχον, ἐντὸς τοῦ ὁποῖου ἔφεγγεν εὐμεγέθης φανός. 'Επὶ τῆς πρῶμνης αὐτῆς διακρίνεται λευχείμων λυσικόμος κόρη, νωχελῶς ἀνακεκλιμένη, καὶ μᾶλλον στηριζομένη ἐπὶ τοῦ οἰκίου παρακράτους καὶ χειριζομένη αὐτό. Οἱ φθόγγοι τῶν ὀργάνων εἶναι γλυκεῖς καὶ λιγυροί, ἀλλ' οἱ παίζοντες αὐτὰ δὲν φαίνονται. Τὸ ἀνεστραμμένον ἀλεξιβρόχον κρατεῖ ὄλον τὸ φῶς ἐν ἑαυτῷ καὶ σκεπαλεῖ τὰς μορφὰς τῶν μουσικῶν ὑπὸ τὴν προεκτεινομένην σκιάν του. Μόνον ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν παρακύπτει κωμικὴ τις ὄψις, κρίζουσα βραχνῶς καὶ παρατόνως: *Encouragez la musique, messieurs et mesdames!* καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ καταστρώματος βίπτουν δεκάρας τινὰς ἐντὸς τοῦ ἀλεξιβρόχου. Μετὰ τινὰ τεμάχια γνωστῶν ἰταλικῶν μελοδραμάτων—*Santa Lucia! cantate la Santa Lucia!*—ἐκέλευσε μεγαλοφῶνως εἰς τῶν ἐπιβατῶν καὶ παθητῶν τὰ ὄργανα τῶν Νεαπολιτῶν ἀπεκρίθησαν εἰς τὸ κέλευσμα ἀνακρούσαντα τὸ προοίμιον. 'Επειτα

άπας ὁ ἀόρατος ἐκεῖνος χορὸς ἤρχησε νὰ ψάλλῃ ἐν μέσῳ θρησκευτικῆς σιγῆς τὸν ὕμνον τῆς πολιοῦχου τῶν Νεαπολιτῶν Ἀγίας, μετὰ πολλῆς, μὰ τὸ ναί, τέχνης, διπλάζων, ἐν βαθεῖα κατανώξει μετὰ πᾶσαν στροφὴν, τὴν κατακλειδα :

Santa Lucia ! Santa Lucia !

Μετὰ τὴν ἀνιαρὰν τοῦ διάπλου κόπωσιν, τοὺς ἐκ τῆς τρικυμίας φόβους καὶ τὰς στρεβλώσεις τῆς ναυτιάσεως, ἡ ὠραία καὶ κατασκευαστικὴ ἐκείνη μουσικὴ, ἀόρατος ἐπὶ τοῦ μελανοῦ κατόπτρου τῆς θαλάσσης, ἐν μέσῳ νυκτὶ ἀνπηχοῦσα, ἐξήσκει ἀναμφιβόλως ἐπὶ τῆς ψυχῆς τῶν ἀκροωμένων θαυμασίως εὐνοϊκὴν πρακτικὴν ἐπίδρασιν. Θὰ ἐλεγέ τις, ὅτι τ' ἀγαθὰ τοῦ ὕμνου στοιχείου δαιμόνια, αἱ ὀπαδοὶ τῆς Πλαυκοθέας Νύμφαι ἐν εὐρύθμῳ χορῶ διαθλάσασαι τὰ σιγαλέα κύματα διὰ τῶν ἀβρῶν αὐτῶν σωμάτων ἤλθον νὰ παρηγορήσουν τοὺς κακοπαθήσαντας, νὰ ἐνθαρρύνουν τοὺς μικροψύχους καὶ νὰ προπέμψουν τοὺς ἀποβιβαζομένους μετὰ τὴν εὐχὴν εὐδιωτέρας ἐπαναβλέψεως. Ἡ προθυμία μεθ' ἧς τὰ κεράτια πανταχόθεν ἐρίπτοντο εἰς τὸ ἀνεστραμμένον ἀλαξίδροχον ἐμαρτύρει πασιδήλως, ὅτι τοιαύτη τις ἦτον ἡ ἐντύπωσις τῶν συνεπιβάτων μου.

Ἄλλως εἶχε τὸ πρᾶγμα δι' ἐμέ. Ἀφ' ἧς στιγμῆς ἡ Μάσιγγα μοὶ ἀνεκοίνωσε τὸ στιχογραφικὸν τοῦ πατρὸς τῆς πάθος, μετὰ ὅλας αὐτοῦ τὰς λεπτομερείας, τὴν μανίαν, μεθ' ἧς βασανίζει ὃν ἠθέλεν ἀγρεύσει ἀκροατὴν, μοὶ ἐφάνη ὅτι κτεκρημνίσθη ἀπὸ τοῦ δωδεκάτου οὐρανοῦ τῆς εὐδακμονίας μου. Δὲν ἦτο πλέον ἀμφιβολία, ὅτι αἱ τρυφερότητες καὶ περιποιήσεις αὐτοῦ ἀπέβλεπον ἐν καὶ μόνον : νὰ με σαγηνεύσῃ ὡς ἀκροατὴν του. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, ὄχι μόνον τὸ παρὰ τὸν Γάγγην παλάτιον ἔθετεν εἰς τὴν διάθεσίν μου, ἀλλὰ καὶ ὅλα τὰ ὀδοιπορικὰ μου, καὶ ὅ,τι ἂν ἐζήτουν θὰ μ' ἐπλήρωνεν, ἤρκει μόνον ν' ἀκούσω τοὺς στίχους του. Καὶ τί στίχους ! Καὶ πόσους στίχους ! Ἀκούεις, δὲν τολμᾷ κανεὶς νὰ τὸν ἐπισκεφθῇ, διὰ νὰ μὴ τοὺς ἀκούσῃ. Καὶ ὁ πολυτάλαντος ποιητὴς, φιλομουσίαν προσποιούμενος καὶ φιλοξενίαν, κατάρθωσε νὰ σαγηνεύσῃ ἐμὲ τὴν ἀνόητον καρακάξαν μέχρις Ἰνδιῶν ! Καὶ λίαν λυσιτελῶς διὰ τὸν σκοπὸν του. Διότι ὁ Καλκούτιανὸς ἀκροατὴς, μετὰ τὴν πρώτην στροφὴν ἐνός ποιήματος εἴμπορεῖ νὰ προσποιηθῇ κωλικόπονον, καὶ νὰ σηκωθῇ νὰ φύγῃ. Ἄλλ' ὁ ξένος ; ὁ ὑπ' αὐτοῦ φιλοξενούμενος ; Ὁ ἀγνοῶν τὸν τόπον, καὶ τὴν γλῶσσαν τοῦ τόπου ; Αὐτὸς θὰ ἦναι αἰχμάλωτος τοῦ στιχομανοῦς οἰκοδεσπότη, παραδεδομένος ἄνευ ὄρων εἰς τοὺς οἰκτιρμούς καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Καὶ τὸ παρὰ τὸν Γάγγην παλάτιον λοιπὸν θὰ ἦναι ἡ χρυσοστόλιστος εἰρκτὴ μου ! Οἱ καφτανοφόροι θεράποντες θὰ ἦναι αἱ τὰς ἐξόδους ἀποφράσσοντές μου δεσμοφύλακες !

Καὶ αἱ ὠραῖαι μετὰ τοῦ κ. Π. ἡμέραι καὶ νύκτες, (ἀκούετε ; καὶ νύκτες !) θὰ παρέρχωνται ἐν ἀκροάσει τῶν ἀπὸ περγαμνῆς στίχων του ! δηλαδὴ ἐν μαρτυρίῳ, πρὸ τοῦ ὁποίου πᾶς ἄλλος ἐν Ἰνδιῶν φρίξας ἐδραπέτευσεν, ὡς καὶ αὐτὴ ἡ κόρη, καὶ αὐτὴ ἡ σύζυγός του ! Καὶ μολαταῦτα, μολαταῦτα ἐγὼ δὲν ἠδυνάμην νὰ τὸ ἀποφύγω. Ἡ Μάσιγγα τὸ ἠθέλε. Τὸ ἤξευρεν ὅτι ἦτο κακόν, ἀλλὰ τὸ κακόν τοῦτο, ἔλεγεν, ἀναμφιβόλως θὰ ἔβγῃ εἰς καλόν, ἀναμφιβόλως θὰ ὠφελῆσῃ. Διὰ τοῦτο, ὅτε ἤκουον τὸ μελίθογγον τῶν Νεαπολιτῶν βιολίων, βλέπων τὴν λευχεύονα κόρην, τὴν ἐπὶ τῆς πρύμνης τῆς λέμβου τῶν ἀνακεκλιμένην, ἐνόμιζον, ὅτι παρέπλεον τὴν χώραν τῶν Σειρήνων, ὅτι μία πρὸ πάντων ἐξ αὐτῶν προσεπάθει διὰ τῶν θελημάτων καὶ τῆς μελωδικῆς φωνῆς τῆς νὰ με ἀποπλανήσῃ τῆς ὁδοῦ μου, νὰ μ' ἐλύσῃ εἰς τὸ μαγικὸν αὐτῆς ἄντρον, ἐν τῷ ὁποίῳ ἔβλεπον φοβερόν, πρασινοδερμον δράκοντα, ἔτοιμον νὰ με στραγγαλίσῃ, εἰς τὸ ὅποιον ὅμως ἐγὼ ἐσπευδον μετὰ χαρᾶς, διότι ἡ Σειρὴν ἐκείνη ἦτον ἡ Μάσιγγα.

Σχεδὸν πάντες αἱ διὰ Νεάπολιν ἐπιβάται εἶχον ἀποβιβασθῆ. Οἱ γέραννοι τοῦ «Rio Grande» εἰργάζοντο εἰσέτι ἀναβιβαζόντες τὰ τελευταῖα ἐμπορεύματα, ἐγὼ εἶχον καταθέσει τὰ πρᾶγματά μου εἰς μίαν λέμβον, ἀλλ' ἔμενον ἐτι ἐπὶ τοῦ καταστρώματος. Ὁ κ. Π. καθ' ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα δὲν ἔπαυσε περιπατῶν μετὰ τὰς χεῖρας ὀπισθεν, ὡς δὲν ἔπαυσε προσηλθὼν τοὺς ὀφθαλμούς εἰς τὸ ἄκρον τοῦ σιγάρου του. Δύο ἢ τρεῖς φορές μοὶ ἔδωκεν ἀφορμὴν νὰ συμβαδίσωμεν ὀμιλοῦντες ἐπέμεινε πάντοτε εἰς τὴν πρὸς κλησίν του, δὲν μοὶ ὠμολόγησεν ὅμως ὅτι στιχογραφεῖ, μολονότι ἐγὼ βολιδασκοπῶν τοῦ ἔδωκα πολλὰς ἀφορμὰς πρὸς τοῦτο.

— Ρεμβάζω, ἔλεγε μόνον, ρεμβάζω πολὺ συχνὰ, καὶ κάμνω ἀκριβῶς τὸ ἴδιον πρᾶγμα ὅπως καὶ σεῖς. Ὑψῶνω τὰ φρούδια, προσηλθὼν τοὺς ὀφθαλμούς εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ βλέπω καὶ βλέπω, ὡς ποῦ ἀρχίζουν νὰ καταβαίνου αἱ ἰδέαι. Δὲν σὰς φαίνεται περίεργον ;

— Πολὺ περίεργον, ἀπήντων ἐγὼ, παρὰ πολὺ περίεργον ! Καὶ ἀπορῶ πῶς δὲν σὰς κατέβη ποτὲ καὶ ἡ ἰδέα νὰ τὰς γράψῃτε.

— Ὡ, αὐτὴ δὲν ἦτον ἀνάγκη νὰ μοῦ καταβῇ, ἀνεφώνησεν ἐκεῖνος, αὐτὴν τὴν εἶχον ἀπὸ μικρὸ παιδί. Τὴν εἶχον ἀπὸ πολὺ μικρὸ παιδί, ἀλλὰ περὶ τούτου, ὅταν ἤμεθα εἰς τὴν Καλκούτταν. Τώρα σὰς παρακαλῶ νὰ μὴ λησμονήσῃτε τὴν διεύθυνσίν μου, τὴν διεύθυνσίν μου ἐν Παρισίοις. **Hôtel Continental.** Ἐλάτε νὰ σὰς παρουσιάσω εἰς τὴν σύζυγόν μου, ἀλλὰ ἐλάτε γρήγορα. Ἐλάτε γρήγορα, διὰ νὰ ἰδῆτε ἀκόμη

μίαν φορὰν καὶ τὴν Μάσιγγαν. Μίαν φορὰν ἀκόμη τὴν Μάσιγγαν.

— Πῶς μίαν φορὰν ἀκόμη ! διέκοψα ἐγὼ, ἀλλὰ θὰ συνταξιδεύσωμεν μέχρι Καλκούττης. Θὰ τὴν βλέπω ἐν Καλκούττη.

— Δὲν θὰ τὴν βλέπετε ἐν Καλκούττη, ἀπήντησεν ἐκεῖνος, ἀτενίζων ἠδονικῶς τὸ ἄκρον τοῦ σιγάρου του, διότι δὲν θὰ ἦναι αὐτοῦ. Δὲν θὰ ἦναι ἐν Καλκούττη, διότι θὰ μείνῃ ἐν Παρισίοις.

— Πῶς ; ἀνέκραξα ἐγὼ, σχεδὸν παρωργισμένος. Ἡ Μάσιγγα δὲν θὰ συνταξιδεύσῃ ; Θὰ μείνῃ ἐν Παρισίοις ;

— Θὰ μείνῃ ἐν Παρισίοις, ἐξηκολούθησεν ἐκεῖνος ἀπαθῶς, διὰ νὰ εἰσέλθῃ οἰκίσαιτος εἰς ἐν παρθεναγωγεῖον. Οἰκίσαιτος εἰς ἐν . . .

— Πῶς, οἰκίσαιτος ! διέκοψα ἐγὼ μετ' ἀγανακτήσεως, ἀλλ' ἐκείνη δὲν μοὶ εἶπε τίποτε !

— Δὲν σὰς εἶπε τίποτε, ἐξηκολούθησεν ὁ κ. Π. ὡς ἐάν ἦτο ἀψυχῶς λαλοῦσα μηχανὴ, διότι δὲν τὸ γνωρίζει. Δὲν τὸ γνωρίζει, διότι δὲν τῆς τὸ ἐφανερῶσαμεν, δὲν τὸ ἐφανερῶσαμεν διότι δὲν εἶναι δουλειά της νὰ τὸ γνωρίζῃ. Νὰ τὸ γνωρίζῃ πρὶν ἔλθ' ἡ ὠρα νὰ τὸ πράξῃ. Καταλαμβάνετε ;

— Καταλαμβάνετε ! εἶπον ἐγὼ, — καὶ τὸ εἶπον, ὡς ἐάν ἐπρόφερα μίαν κατάραν μεταξὺ τῶν ὀδόντων. — Ἄλλὰ τί ἰδέα, σὰς παρακαλῶ, νὰ τὴν κλειστήτε πάλιν εἰς παρθεναγωγεῖον ! Ἡ κόρη εἶνε πλέον ἀνεπτυγμένη ! ἔχει ὄλην τὴν μόρφωσιν καὶ τὴν παιδείαν, τὴν ἀπαιτούμενην διὰ τὸ φύλον, διὰ τὴν τάξιν της. Γνωρίζει τέσσαρας γλώσσας ; γνωρίζει μουσικὴν, ζωγραφικὴν, χειροτεχνήματα ; τί θέλετε ἀκόμη νὰ μάθῃ ;

— Νὰ μάθῃ τοὺς τρόπους τῆς ὑψηλῆς κοινωνίας, ἀπήντησεν ὁ κ. Π., ὡς ἐάν ἐλάλει ἠδέως μετὰ τὸ ἄκρον τοῦ σιγάρου του. Τοὺς τρόπους τῶν βαρωνιδῶν καὶ τῶν κομησσῶν, εἰς τὴν τάξιν τῶν ὁποίων θὰ εἰσέλθῃ. Εἰς τὴν τάξιν τῶν ὁποίων εἰσέρχεται ὡς μελλονόμενος τοῦ κόμητος **Plumpsium.** Τοῦ κόμητος **De Plumpsium** με εἰσόδημα . . . χηρέυσαντος πρὸ . . . με ἡλικίαν . . . Ἡ ξυλίνη μηχανὴ ἐξηκολούθει νὰ ὀμιλῇ μετὰ τὸ ἄκρον τοῦ σιγάρου της. Ἐγὼ ἐνόμισα ὅτι καὶ οἱ δώδεκα οὐρανοὶ κατεκρημνίσθησαν ἐπὶ τῆς πτωχῆς κεφαλῆς μου, καὶ ἡ φοβερὰ τῶν υελίνων τεμαχίων σύγκρουσις σπαράσσουσα διαρκῶς τὴν ἀκοήν μου με κατέστησε τόσοσιν νευρικόν, ὥστε σχεδὸν κατέπιπτον λιπόθυμος.

Δὲν ἤξεύρω πόσῃ ὥρᾳ ἐπεριπάτου μετ' αὐτοῦ, οὐδὲν ἀκούων, καὶ μάλλον ὑπὸ τῆς ἐπιρρείας φοβεροῦ τινος γαλθρισμοῦ, παρὰ ὑπὸ τῶν δυνάμεων μου κινούμενος. Ὅταν συνῆλθον, ἤμην ἐξητλημένος, ἀπὸ ψυχρὸν περιρρέομενος ἰδρώτα. Ἐν τούτοις ὁ Κραῖσος στιχογράφος οὐδὲν ἠνόησεν ὄχι τόσοσιν διότι ἦτο σκοτεινὰ,

ὅσον διότι δὲν εἶχε σηκῶσει τοὺς ὀφθαλμούς ἀπὸ τοῦ ἄκρου τοῦ σιγάρου του.

— Καὶ τώρα, ἐτραχύλισα, Κύριε Π., με ταῖς ὑγείαις σας ! Πρέπει ν' ἀπέλθω.

— Καλὴν ἐντάμωσιν ὅσον οὔπω ! εἶπεν ἐκεῖνος καὶ ἐστράφη νὰ σφίζωμεν χεῖρας, ἀλλ' ἐγὼ εἶχον ἀπέλθει.

Ὅλα τὰ περὶ ἐμὲ μοὶ ἐφαίνοντο σαρκαστικῶς γελῶντα καὶ ἐπαναλαμβάνοντα πρὸς ἐμὲ τὸ : Με ταῖς ὑγείαις σας !

Παρὰ τὴν ἀποβάθραν τοῦ ἀτμοπλοίου, μετὰ τὸ φῶς τοῦ ὑπὲρ αὐτὴν φανοῦ ἐπὶ τοῦ προσώπου της, ἐπερίμενον ἡ Μάσιγγα ν' ἀποχαιρετισθῶμεν. Ἡ περιχαρὴς αὐτῆς ὄψις, ἡ παιδικὴ προθυμία μεθ' ἧς ἐσπευσε πρὸς ἐμὲ ἐμαρτύρουσαν, ὅτι δὲν μαντεύει τίποτε. Τίποτε ἐξ ὧσιν συνέβησαν, ἐξ ὧσιν τὴν περιμένουν !

— Καὶ λοιπὸν, με εἶπε, σφίγγουσα τὴν ἀδρανῆ καὶ ψυχρὰν μου χεῖρα, καὶ λοιπὸν, σύμφωνοι. Θὰ ἦσαι πρὸ ἡμῶν ἐν Παρισίοις, καὶ θὰ ἔλθῃς εἰς τὸ ξενοδοχεῖόν μας. Τί κρίμα νὰ σὲ περαζῇ τόσοσιν ἡ θάλασσα ! Θὰ ἐκἀμναμεν ὅλον τὸ ταξεῖδι μαζί. Τί κακὴ θάλασσα, ἔ ; τί κακὴ καὶ τρελλὴ καὶ ἀνόητη νὰ κάμνῃ τόσοσιν τρικυμίαν ! Ἄλλὰ σιωπῇ ! Ἄς μὴ τὴν κακολογήσωμεν, διὰ νὰ τὴν ἔχωμεν εὐνοϊκὴν διὰ τὸ μεγάλο τὸ ταξεῖδι. Ὅριστε ; Τί καλὰ ! Τί ὠραῖα ! Θὰ πεταξῶ ἀπὸ τὴν χερὰν μου !

Καὶ ἐπὶ τοῦ τόπου τούτου ἐξηκολούθησεν ἡ νεᾶνις νὰ ὀμιλῇ καὶ νὰ γελᾷ, ἐπιμένουσα προφανῶς νὰ φαιδρῶνῃ τὴν ἀηλιπισμένην ὄψιν μου. Ἄλλ' ὅταν εἶδεν ὅτι αἱ προσπαθείαι της ἀπετύγχανον,

— Ὡ ! εἶπε, χαμηλῇ τῇ φωνῇ καὶ συνωφρωμένη. — Ἐσὺ κλαίεις, καὶ ἐγὼ ἀστείζομαι ! Ἀνόητη ποῦ εἶμαι ! Ἄλλὰ θὰ συναντηθῶμεν πάλιν. Δὲν θὰ συναντηθῶμεν ; — Καὶ ὕψωσε τοὺς θλιβεροὺς αὐτῆς ὀφθαλμούς ἐταστικῶς πρὸς τοὺς ἰδικούς μου, καὶ εἶδον δύο δάκρυα κυλίσαντα ἐπὶ τῶν παρειῶν της.

— Ναί, Μάσιγγα, τῇ εἶπον τότε, ἐλπίζω.

— Καὶ θὰ ἔλθῃς εἰς τὴν Καλκούτταν. Δὲν θὰ ἔλθῃς ;

— Μαζί σου, ἀπεκρίθη ἐγὼ, μάλιστα. Ἄλλὰ ποτὲ χωρὶς σου !

— Καὶ βέβαια μαζί μου ! Ἀνέκραξεν ἐκεῖνη τότε φαιδρυνθεῖσα ἐκ νέου. Ἀκούεις, πηγαίνω εἰς τὴν Καλκούτταν. Ὀλίγον καιρὸν εἰς τὸ Παρίσι, ὀλίγον εἰς τὸ Λονδίνον, καὶ ἔπειτα, καλὸ μας κατευόδιο !

Καὶ ἐγέλασεν ἡ Μάσιγγα ἐκ νέου, καὶ ἐσφίξα τὴν μικρὰν αὐτῆς χεῖρα, καὶ ἄφησα τὰ δάκρυά μου ἐλεύθερα, καὶ κατῆλθον χωρὶς νὰ βλέπω τὴν ἀποβάθραν, καὶ ἐρίσθη εἰς τὴν περιμένουσαν λέμβον. Τὸ σκότος ἦτο πυκνόν, μόνον ἐπὶ τινὰς στιγμὰς διέκρινα τὸ μενδύλιόν της ἀπαντῶν πρὸς τὸ ἰδικόν μου . . .

Ἀγανάκτησις καὶ θλίψις ἤρχησε τότε νὰ δεσπόζῃ ἐν ἀλλὰ τῆς ψυχῆς μου. Ἠγανάκτων κατὰ τῆς συνήθους εὐελπισίας καὶ κουφότητός μου, ἥτις μ' ἐνέπνευσε τὴν αὐταπάτην ὅτι καὶ καλὰ αἰ πρὸς ἐμὲ περιποιήσεις τοῦ κ. Π. προήρχοντο ἐξ ἀληθοῦς ἐκτιμήσεως τῶν πνευματικῶν μου ιδιοτήτων, ἐξ ἀγάπης, ὡς ἔλεγε, πρὸς τὸ *τάλατόν μου*. Ἐθλιβόμην πρὸς ἑμαυτὸν, διότι καὶ τὸ τελευταῖον ἰνδαλμα τῆς παρὰ τὸν Βόσπορον εὐδαιμονίας ἐξηφανίζετο διὰ παντός, ὅπισθεν τῆς παρακυψάσης σιδηρᾶς ἀνιλεῦς μορφῆς τῆς πραγματικότητος.

— Ὅτ' ἦτο χιλιάκις προτιμότερον, ἔλεγον κατ' ἑμαυτὸν, νὰ μὴ εἶχον ἐπανίδει ποτὲ τὴν Μάσιγγαν. Οὕτω θὰ ὑπελείπετο ἐπὶ τῶν νεκρῶν τῆς φαντασίας μου κόσμων μία μικρὰ χρυσάλις προσπετομένη ἐπὶ τῶν λειψάνων τοῦ ἐρήμου παρελθόντος μετὰ τῆς αὐτῆς φαιδρότητος καὶ εὐτυχίας, μεθ' ἧς ἐφιλοπαιγμένοι ὅτε τὰ λείψανα ἐκεῖνα ἦσαν ἀκόμη δροσερὰ καὶ μυροβόλα ἀνθη ποιητικῶν Παραδείσων.

Ἐπειτα πάλιν ἐσκεπτόμην ὅτι ἴσως δὲν ἀπώλετο ἔτι τὸ πᾶν. Ἴσως προδίδω τὸ καθήκον, ποδοπατῶ τὴν εὐτυχιάν μου μὴ μεταβαίνων εἰς Καλκούτταν. Καὶ δι' ἐνός τῆς φαντασίας ἄλματος εὐρισκόμην ἐν τῷ μέσῳ τῆς σφριγώσης τῶν Ἰνδιῶν φύσεως, ἀναπνέων τὰ μεθυστικά τῶν ἀνθέων αὐτῆς ἀρώματα, θαυμαζῶν τὰς πλατυφύλλους αὐτῆς βαναναίας, τὰς πελωρίους συκᾶς, τοὺς ὑψηλοὺς φοίνικας καὶ ὅλα ἐκεῖνα τὰ φυτὰ καὶ τὰ δένδρα, ὧν ἡ χάρις καὶ ὁ πλοῦτος ἀπετέλεσαν τὰ θέλητρα καὶ τὰς ἀναπαύσεις τῆς Ἐδέμ. τῶν ἀνατολικῶν λαῶν. Ἐβλεπον τὰ κιτρινωπὰ τοῦ γηραιοῦ Γάγγου κύματα μεγαλοπρεπῶς κυλιόμενα πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου· τὰς ἡμιγύμνουσας τῶν Ἰνδιῶν θυγατέρας ἐπὶ τῆς ὄχθης αὐτοῦ, ἐπιθετούσας μετὰ θρησκευτικῆς προσοχῆς ἐπὶ τῶν ἀργῶν του ὑδάτων τὰ ἀναμμένα αὐτῶν λυχνάρια, καὶ παρακολουθούσας τὸν πλοῦν τῶν λυχναρίων τούτων μετὰ παλμῶν καρδίας καὶ δακρυβρέκτων ὀμμάτων, ὅπως ἰδῶσιν ἐάν ὁ ἐκλεκτός αὐτῶν τὰς ἀγαπᾷ. — Καὶ ἔβλεπον μετὰ αὐτῶν μίαν πρὸ πάντων, τόσον γνωστὴν, τόσον οἰκείαν καὶ τόσον ἐξέχουσαν τῶν ἄλλων κατὰ τὴν καλλονὴν καὶ τὸ πνεῦμα, ἥτις καὶ αὐτὴ ἐτοποθέτει διὰ τῶν λευκῶν δακτύλων τῆς εὐλαβῶς ἐν μικρὸν, ἐλαφρὸν λυχνάριον ἐπὶ τῶν ὑδάτων τοῦ Γάγγου, καὶ παρηκολούθει τὰς κινήσεις αὐτοῦ μετὰ τοὺς ὠραίους γαλανοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς, καὶ ἔβλεπεν, ὅτι, ὅσῳ καὶ ἂν ἀπεμακρύνετο ἀπ' αὐτῆς τὸ φλογίδιον τοῦ λύχνου, δὲν ἐβυθίζετο, δὲν ἐσβύνετο, καὶ ἐσκιρτα ὡς δορκὰς ἐξ ἀγαλλιᾶσεως, καὶ ἀνεφώνει δακρύνουσα, «*μὲ ἀγαπᾷ! μὲ ἀγαπᾷ! Ὅτ' πετάξω ἀπὸ τῆν χαρὰν μου!*» Καὶ φλογερὸς πόθος διέκαιε τὴν καρδίαν ὑπὸ τὰ στέρνα μου καὶ ἀπε-

φάσιζα ἀπαρεγκλήτως νὰ μεταβῶ εἰς Καλκούτταν.

Ἄλλὰ τότε ἐφραντάσθην τὸν πατέρα τῆς κόρης ταύτης καθήμενον πρὸ ἐμοῦ ἐντὸς πολυτελοῦς ἰνδικοῦ περιπτέρου, παρὰ πλουσίαν τράπεζαν, ἀφ' ἧς ἔκαιεν ὑψηλὸς λύχνος εὐγενοῦς πορκελάνης, κεκοσμημένος μετὰ τοὺς φανταστικούς ἐκείνους δράκοντας καὶ κροκοδείλους τῆς ἀνατολικῆς τέχνης. Πρὸ ἡμῶν καὶ περὶ ἡμᾶς ἔκειντο ἀνοικτὰ τὰ ὅποια εἶδον κιβώτια πλήρη μεμβρανῶν καὶ παπύρων, ἐξ ὧν λαμβάνων ὁ κ. Π. μοὶ ἀνεγίνωσκε τοὺς στίχους τῆς νεότητός του, γεγραμμένους κατὰ τὸ μήκος τῆς Μαχαβαράτας καὶ τῆς Ῥαμαϊάνας, ἀλλὰ κατὰ τὸν τρόπον τῆς ὁμιλίας αὐτοῦ, καθ' ἃν τὸ πρῶτον ἡμῖσι πάσης ἐπομένης προτάσεως, ἦτο τὸ δεύτερον ἡμῖσι τῆς προηγηθείσης!

— ὦ, καλὴ ἀγάθε ἀνθρώπε! Δόξαν ἰνδικοῦ *βρακισυρραπτάδου* ἐξήλωσας; Σὺ ἔχεις εἰς τὸ ταμεῖόν σου τοὺς λαμπροτέρους ὄρμαθους μαργαριτῶν καὶ ἀδαμάντων—δὲν ἀρκοῦν αὐτοὶ νὰ τέρψουν τὴν φαντασίαν σου; Σὺ ἔχεις δημιουργήσει τὸ τελειότερον ποίημα τοῦ κόσμου, τὴν ἀφελὴ καὶ εὐφυῆ ταύτην θυγατέρα—δὲν ἀρκεῖ αὐτὴ ὅπως κορῆσῃ τὴν φιλοδοξίαν σου; Ἄλλὰ φείσθητι καὶ ἐμοῦ· φείσθητι ἐμοῦ, ὅστις ὑπέστην δύο μηνῶν θαλασσοναυτίασιν, μόνον καὶ μόνον ὅπως τὴν ἰδῶ ἐκ νέου. Περιμένε λοιπὸν ὀλίγον, μὴ ἀρχίζεις ἀμέσως μετὰ τὴν στιχοναυτίασιν. Μὴ μὲ ὑποβάλλεις εἰς Κολάσεως μαρτύρια, φιλοξενῶν με ἐν πλήρει Παραδείσῳ!

Ἐπειτα ἐνθυμήθην, ὅτι ὁ Παράδεισος ἐκεῖνος ἦτον ἐστερημένος τοῦ Ἀγγέλου του. Ὅτι ἡ Μάσιγγα δὲν ἦτο πλέον ἡ Μάσιγγα, ἀλλὰ ἡ κόμησσα τοῦ *Plumpsiun*, δεδιδραγμένη ἐντελῶς ὅλους τοὺς τρόπους τῆς ὑψηλῆς κοινωνίας, ἀπομαθούσα ἑμῶς τὴν ἀφέλειαν καὶ χάριν τῆς φύσεώς τῆς· κεκοσμημένη ὑπὸ χρυσοῦ καὶ ἀδαμάντων, ἀλλὰ ἀποβαλοῦσα τὴν ζωηρότητα καὶ δραστηριότητά τῆς, πλουσία εἰς πᾶν ἄλλο, ἀλλ' ἐστερημένη τοῦ οὐρανοῦ ἐκεῖνου γέλωτος, ἀντὶ τοῦ ὁποίου τῶρα διέστελλον τὰ χεῖλη τῆς μόνον λέξεις, οἷαι τὰ:

Ὁ χρυσὸς
περισσὸς
δὲν ποιεῖ τὴν εὐτυχιάν
τὴν χαρὰν ἡμῶν,

καὶ ὠργίσθην κατὰ τοῦ ἀπηγοῦς πατρός, καὶ ἀπεφάσισα στερεῶς καὶ ἀμετακλήτως καὶ δὲν ἐπῆγα εἰς Καλκούτταν.

Γ. Μ. ΒΙΖΥΗΝΟΣ.

Εἰς τὸν χαρακτήρα, εἰς τὴν συμπεριφορὰν, εἰς τὸ ὕψος ὑπερτάτη τελειότης εἶνε ἡ ἀπλότης.

Στατιστικὴ
ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟῦ ΣΧΟΛΕΙΟΥ
τῶν Εὐελπίδων.

Τὰς κατωτέρω στατιστικὰς πληροφορίας περὶ τοῦ ἐν Πειραιεῖ στρατιωτικοῦ σχολείου τῶν Εὐελπίδων δημοσιεύομεν κατὰ σημειώσεις, τὰς ὁποίας τῇ αἰτήσεϊ τῆς διευθύνσεως τῆς «*Ἐστίας*» φιλοτίμως καὶ προθύμως ἀνεκοίνωσεν ἡ διοίκησις τοῦ εἰρημένου σχολείου. Ἐν τῇ στατιστικῇ ταύτῃ ἐκτίθεται κυρίως ἡ σημερινὴ κατάστασις αὐτοῦ μετὰ τὸν τελευταῖον ὀργανωτικὸν νόμον τῆς 19 Ἰουλίου 1882, καὶ τὸ ὀργανιστικὸν διάταγμα τῆς 20 Μαΐου 1883, τὸ ἐκδοθὲν πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου τούτου, καθὼς καὶ μετὰ τὰς μεταρρυθμίσεις ὡς πρὸς τὰ διοικητικὰ καὶ εκπαιδευτικὰ, ἃς ἐπήνεγεν ὁ νῦν διοικητὴς τοῦ σχολείου, ἀντισυνταγματάρχης τοῦ πυροβολικοῦ κύριος Π. Θ. Κολοκοτρώνης.

Ἐχομεν τὴν πεποιθήσιν ὅτι, εὐχαρίστως καὶ μετὰ διαφέροντος φιλοπάτριδος, θέλουσιν οἱ ἀναγνώσται τῆς «*Ἐστίας*» ἀναγνώσει τοὺς κατωτέρω πίνακας, ἐφ' ὧν εἰκονίζονται δι' ἀπλῶν γραμμῶν τὰ τοῦ ἀνωτάτου στρατιωτικοῦ σχολείου τῆς Ἑλλάδος, ἐξ οὗ κατ' ἔτος ἐξέρχονται εὐπαιδευτοὶ ἀξιωματικοὶ τοῦ στρατοῦ, οὕτινος ἡ βελτίωσις, ἡ ἐκγύμνασις, καὶ ὁ ἐν γένει καταρτισμὸς, κατὰ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς στρατιωτικῆς ἐπιστήμης τῶν νεωτέρων χρόνων, εἶνε ἡ ἐπιθυμία καὶ ἡ εὐχὴ παντός Ἑλλήνου.

Ἡ στρατιωτικὴ σχολὴ τῶν Εὐελπίδων συνεστάθη τὸ πρῶτον ἐπὶ τοῦ Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος Καποδιστριαίου ἐν Ναυπλίῳ τῇ 1 Ἰουλίου 1828· πρῶτος δὲ ὀργανωτὴς αὐτῆς ὑπῆρξεν ὁ Γάλλος λοχαγὸς τοῦ πυροβολικοῦ *Πωζιέ (Pauzié)*. Ἐκ Ναυπλίου ἡ ἔδρα τῆς σχολῆς κατόπιν μετηνέβη εἰς Αἴγινα, καὶ ἐκεῖθεν εἰς Πειραιᾶ, ὅπου ἔκτοτε πρὸ πολλῶν ἐτῶν ὑπάρχει ἐν οἰκίᾳ ἰδιοκλήτῳ τοῦ δημοσίου. Μόνον δὲ κατὰ τὸ προπαρελθὸν ἔτος ἕνεκα τῆς αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μαθητῶν, καὶ τῆς προσθήκης νέων μαθημάτων, μὴ ἐπαρκούσης τῆς οἰκίας ἐκεῖνης, ἐνφικιάσθη ἑτέρα ἐκεῖ πλησίον ἰδιωτικὴ, ὅπως ἡ λειτουργία τῆς διδασκαλίας καὶ ἡ ἐνοικησις τῶν μαθητῶν γίνεταί ἐν πάσῃ εὐκολίᾳ καὶ ἀνέσει.

Ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς σχολῆς μέχρι σήμερον ἐξεδόθησαν τέσσαρες ὀργανισμοί, τρεῖς διὰ Β. Διατάγματος, καὶ εἰς διὰ νόμου μετὰ τοῦ ὀργανιστικοῦ Β. Διατάγματος.

Α' Β. Δ. τῆς 19 Φεβρουαρίου 1834 ἀρθρα 78.
Β' " " " 14 Νοεμβρίου 1864 " 270.
Γ' " " " 23 Ὀκτωβρίου 1870 " 160.
Δ' Νόμος ΑΝ' τῆς 19 Ἰουλίου 1882 " 25

ΤΟΜΟΣ ΙΖΤ'.—1883,

μετὰ τοῦ ἐκτελεστικοῦ Β. Διατάγματος τῆς 20 Μαΐου 1883 ἐξ ἀρθρων 341.

Διαιρέσεις τοῦ καταστήματος τῆς σχολῆς.

- 1) Ἐκκλησία.
- 2) Αἴθουσαι 5.

Διοικητοῦ. Καθηγητῶν. Παραδόσεων. Διασκευάσεων μαθητῶν. Ἐντευκτηρίου.

- 3) Γραφεῖα 5.

Διοικητοῦ. Ὑποδιοικητοῦ καὶ Ταμίου. Ὑπαπιστοῦ. Σχεδιαστοῦ καὶ καλλιγράφου. Γραφείων.

- 4) Κατοικίαι.

Δωμάτια ἰδιαίτερας κατοικίας διοικητοῦ. Ἰδιαίτερα κατοικία ὑπαπιστοῦ.

- 5) Θάλαμοι 11.

Οἰκουρεῖον λινοστολῶν μαθητῶν. Νιπτήρων. Λουτήρων. Ἐστιατορίου. Μαγειρείου. Θυρωρῶν. Ῥαφείου. Ἀφουδευτηρίων, νοσοκομείου, ἀξιωματικῶν, μαθητῶν, ὑπηρετῶν.

- 6) Κοιτῶνες 5.

Ἀξιωματικῶν ἐπιτηρητῶν. Εὐελπίδων. Ὑπαξιωματικῶν στρατοῦ. Στρατιωτῶν ὑπηρετῶν.

- 7) Νοσοκομείον.

Θάλαμοι 3. Ἰατροῦ. Νοσηλευμένων. Νοσοκόμων.

- 8) Φαρμακείον.

Θάλ. 2. Ἰδίως φαρμακείον. Παρασκευαστήριον.

- 9) Φυλακαί.

Θάλ. 23. Εὐελπίδων (σύστημα ἀπομονώσεως). Ὑπαξιωματικῶν στρατοῦ. Στρατιωτῶν.

- 10) Ὀπλοστάσιον.

- 11) Ἀποθήκαι.

Θάλ. 10. Πυροσβεστικῶν ἐργαλείων καὶ ἀντλίας. Ἐνδυμάτων στρατωνισμοῦ καὶ ὄπλισμοῦ. Διδακτικῶν βιβλίων καὶ ὕλικου σπουδῆς. Ἡλεκτρικοῦ φωτὸς καὶ ὀχήματος τούτου. Νοσοκομείου. Μαγειρείου. Καυσίμου ὕλης. Λαμπτήρων. Εἰδῶν καθαριότητος. Ἀχρήστου ὕλικου. Κλινοστρωμνῶν.

- 12) Φυλακείον.

Διὰ τοὺς ἐξωτερικοὺς φρουρούς.

- 13) Λιθογραφεῖον.

Τὸ λιθογραφεῖον περιλαμβάνει δύο πιστήρια, μετὰ μεγάλων καὶ μικρῶν πλακῶν.

- 14) Γυμναστήριον.

- 15) Περίβολος.

- 16) Θάλαμοι βιβλιοθήκης, μουσείων, συλλογῶν, σχεδίων.

Α' Βιβλιοθήκη.

Ἡ βιβλιοθήκη περιλαμβάνει 18 τμήματα.

1) Φιλολογίας, 2) Ἱστορίας καὶ γεωγραφίας, 3) Μαθηματικῶν, 4) Φυσικῆς, 5) Χημείας, 6) Περιγραφικῆς γεωμετρίας, 7) Τοπογραφίας καὶ γεωδαισίας, 7) Ὁραίων τεχνῶν καὶ οἰκοδομικῆς, 8) Δημοσίων ἔργων, 9) Μηχανικῆς, 10)

Πολεμικής τέχνης, 11) Όχυρωτικής, 12) Όπλικής πυροβολικής, 13) Στρατιωτικής τεχνολογίας, 14) Γεωλογίας, Όρυκτολογίας, 15) Δικαίου, 16) Περιοδικών συγγραμμάτων, 17) Στρατιωτικών έφημερίδων, 18) Πινάκων στρατιωτικών άσκήσεων, γεωγραφικών, τοπογραφικών, υδρογραφικών, λευκωμάτων πυροβόλων Κρούπ, πυρίτιδος, πολιρκιών και μαχών.

Β' Μουσείον πυροβολικοῦ.

1) Τμήμα ιστορικών, 2) Τμήμα διδασκτικόν, περιλαμβάνον άγγέμαχα όπλα, όπλα δια πυρολίθου, όπλα κρουστικά, όπλα όπισθογεμη, όπλα επανκληπτικά, βολίδας, φυσίγγια, πυροβόλα, βλήματα.

Γ' Χημείον

Όαλ. 4. Αίθουσα παραδόσεων. Παρασκευαστηρίου. Ζυγών. Έργαστηρίου.

Δ' Φυσική.

Τμήματα 6. 1) Βαρύτητας, 2) Θερμαντικού, 3) Ηλεκτρισμού, 4) Μαγνητισμού, 5) Ακουστικής, 6) Όπτικής.

Ε' Πρότυπα.

Τμήματα 10. 1) Περιγραφικής Γεωμετρίας, 2) Ξυλοτομίας, 3) Αρχιτεκτονικής, 4) Λιθοτομίας, 5) Τοπογραφίας, 6) Όχυρωτικής προσκαίρου, 7) Όχυρωτικής μονίμου, 8) Βλημάτων πυροβολικοῦ, 9) Μηχανών, 10) Γεφυρών.

ΣΤ' Όργανα.

Τμήματα 5. 1) Τοπογραφίας, 2) Γεωδαισίας, 3) Μουσικής, 4) Γυμναστικής, 5) Σπαθασκίας και ξιφασκίας.

Ζ' Έργαλεία.

Τμήματα 2. 1) Μαθηματικής, 2) Στρατιωτικής χειρουργίας.

Συλλογή σχεδίων και πινάκων μετά ή άνευ χρωμάτων χρήσιμος διά την διδασκαλίαν των έξης μαθημάτων.

1) Της Περιγραφικής Γεωμετρίας και των εφαρμογών αυτής, 2) Της θεωρητικής Μηχανικής και της Αστρονομίας, 3) Της έφηρμοσμένης Μηχανικής, της Υδραυλικής και της Μηχανολογίας, 4) Της Φυσικής, 5) Της Χημείας, 6) της Όρυκτολογίας και της Γεωλογίας, 7) Της Βοτανικής και της Στρατιωτικής Υγιεινής, 8) Της Ζωολογίας και της στοιχειώδους Ιππιατρικής, 9) Της Τοπογραφίας και της Γεωδαισίας, 10) Της Αρχιτεκτονικής, 11) Των δημοσίων έργων, 12) Της Όχυρωτικής, 13) Της Πυροβολικής, 14) Της στρατιωτικής Τεχνολογίας, 15) Της πολεμικής Τέχνης, 16) Της στρατιωτικής Ιστορίας, 17) Των τοπογραφικών Σχεδιασμών και 18) Της Ιχθυογραφίας.

Εκάστη των συλλογών τούτων υποδιαιρείται εις διάφορα τμήματα ειδικά.

Η' Συλλογαί όρυκτων Έλληνικών.

Τμήματα 3. 1) Όρυκτων, 2) Μαρμάρων, 3) Απολιθωμάτων.

Έν γένει δε είπαιν υπάρχουσι θαλαμοί έν μόν τῷ άρχικῷ κτιρίῳ της σχολής
80
έν τῷ παραρτήματι
25
Αφοδευτήρια
15
Φυλακία
23

143

Ήλεκτρικοί κώδωνες 25, Λαμπτήρες άεριόφωτος 205, πετρελαίου 31, έλαίου έκκλησίας 4, Κρουνοί νιπτήρων, λουτήρων και μαγειρείου 87, Δεξαμεναί 3, Φρέατα 3.

Διοικητικόν προσωπικόν.

Τό διοικητικόν προσωπικόν του Σχολείου μετά της θεραπείας περιλαμβάνει

α') Ένα συνταγματάρχην ή άντισυνταγματάρχην του Πυροβολικοῦ ή του Μηχανικοῦ διοικητήν του Σχολείου.

β') Ένα άντισυνταγματάρχην ή ταγματάρχην του Πυροβολικοῦ ή του Μηχανικοῦ, μή άνήκοντα εις τό σώμα, εις ό και ό διοικητής, υποδιοικητήν και διευθυντήν των σπουδών.

γ') ένα υπολοχαγόν ύπασπιστήν.

δ') ένα ιατρόν.

ε') ένα υποφαρμακοποιόν.

ς') ένα υπολοχαγόν της οικονομίας, διαχειριστήν του χρηματικοῦ και του ύλικου.

ζ') ένα ιερέα.

η') όκτώ υπολοχαγούς των διαφόρων όπλων, άξιωματικούς επιτηρητάς.

θ') ένα άνθυπασπιστήν του Πεζικοῦ, βοηθόν του ύπασπιστοῦ.

ι') ένα ύπασπιστήν της οικονομίας βοηθόν του διαχειριστοῦ.

ια') ένα επιλοχίαν οίκουρόν.

ιβ') δύο επιλοχίας θυρωρούς.

ιγ') ένα λοχίαν βοηθόν του οίκουροῦ.

ιδ') ένα λοχίαν δεσμοφύλακα.

ιε') τρεῖς λοχίας γραφείας.

ισ') τέσσαρας σαλπικτάς.

ις') τριάκοντα στρατιώτας των διαφόρων όπλων ύπηρέτας.

ιη') δύο λιθογράφους.

ιθ') δύο καλλιγράφους.

κ') δύο ιχθυογράφους.

Οί στρατιῶται χρησιμεύουσιν έν τῷ σχολείῳ ως Ξυλουργοί, σιδηρουργοί, χρωματισταί, λιθογράφοι, φαρμακοτρίβαι, νοσοκόμοι, άγγελιαφόροι, γραφείας, ύπηρέται άποθηκῶν, ύποδεσμοφύλακες, κανδηλανάπται, και επί της καθαριότητος των καταστημάτων.

Έκ του άνωτέρω προσωπικοῦ πολιτικοῦ εἶνε μόνον οί καλλιγράφοι, ό σχεδιαστής και οί βόπται, οί λοιποί δε πάντες στρατιωτικοί.

Ευέλπιδες.

Ό αριθμός των Ευελπίδων άνέρχεται εις
148. Έκ τούτων εἶνε
Έπιλοχίας 1
Λοχίαί 6
Δεκανεῖς 12
Μαθηταί 129
148

Καθηγηταί στρατιωτικοί και πολιτικοί διδάσκαοτες εις τό σχολείον.

Έδρα: καθηγητῶν έν τῇ σχολῇ υπάρχουσιν 24, και διδασκάλων 5. Των καθηγητῶν εἶνε αἱ έξης

α') της Έλληνικής, β') της Γαλλικής, γ') της Γερμανικής, δ') της Ιστορίας και της Φιλοσοφίας, ε') των κατωτέρων Μαθηματικῶν, ς') των άνωτέρων Μαθηματικῶν, ζ') της Περιγραφικής Γεωμετρίας και των εφαρμογῶν αὐτῆς, η') της θεωρητικής Μηχανικής, και της Αστρονομίας, θ') της έφηρμοσμένης Μηχανικής, της Υδραυλικής και της Μηχανολογίας, ι') της Φυσικής, ια') της Χημείας, ιβ') της Όρυκτολογίας και της Γεωλογίας, ιγ') της Βοτανικής και της Στρατιωτικής Υγιεινής, ιδ') της Ζωολογίας και της στοιχειώδους Ιππιατρικής, ιε') της Τοπογραφίας και Γεωδαισίας, ις') της Αρχιτεκτονικής, ιζ') των Δημοσίων έργων, ιη') της Όχυρωτικής, ιθ') της Πυροβολικής, κ') της Στρατιωτικής Τεχνολογίας, κα') της Πολεμικής τέχνης, κβ') της Στρατιωτικής Ιστορίας και της Στρατιωτικής Γεωγραφίας, κγ') του Στρατιωτικοῦ Δικαίου, κδ') της Στρατιωτικής Οικονομίας και της λογιστικότητος.

Των δε διδασκάλων αἱ έξης

α') των Τοπογραφικῶν σχεδιάσεων, β') της Ιχθυογραφίας, γ') της Όπλομαχητικής, δ') της Γυμναστικής, ε') της Μουσικής.

Πλὴν των μαθημάτων τούτων οί μαθηταί πάντες άσκούνται εις γυμνάσια πεζικοῦ δις της έβδομάδος. Οί των άνωτέρων δε τάξεων εις γυμνάσια πυροβολικοῦ και ιππικοῦ. Άσκούνται ώσαύτως εις βολήν επί σκοπόν δι' όπλων Γκρά (Gras) άπαξ ή δις του έτους, κατά χρονικὰς περιόδους. Όσαύτως εις σκοποβολήν διά πιστολιών και τυφεκίων Φλωμπέρ καθ' έκαστην σχεδόν.

Οί έν τῷ σχολείῳ καθηγηταί και διδάσκαλοι εἶνε στρατιωτικοί και πολιτικοί, πάντες άνήκοντες εις την δύναμιν του σχολείου.

Πίναξ της ὄλης δυνάμεως του σχολείου.
Ανωτερον προσωπικόν.

Διοικητικόν προσωπικόν 14
Στρατιωτικοί καθηγηταί 14
28

Έκ μεταφοράς

Πολιτικοί καθηγηταί 12
Στρατιωτικοί διδάσκαλοι 2
Πολιτικοί » 7
Κατώτερον προσωπικόν.
Άνθυπασπισταί 2
Άνθυπασπισταί άπόστρατοι 2
Υπαξιωματικοί στρατοῦ 8
Σαλπικταί 4
Φαρμακοτρίβαι 2
Νοσοκόμοι 2
Λιθογράφοι 2
Στρατιῶται (ειδικαί ύπηρεσίαι και καθαριότης) 38
Ευέλπιδες 148
257

Αριθμός των Ευελπίδων από της συστάσεως της σχολής μέχρι του 1882.

Από της 1 Ιουλίου 1828 μέχρι της 10 Νοεμβρίου 1882, δηλα δή έν διαστήματι 54 έτων από της ίδρύσεως της σχολής, εισήλθον εις αὐτήν ως μαθηταί νέοι 801.

Έκ τούτων έξήλθον

	αἰμακτ.	αἰ άνθυπ.	αἰ στρατ.	Τό όλον
Εἰς τό Πυροβολικόν	11	96	8	115
» » Μηχανικόν	7	118	—	125
» » Πεζικόν	3	32	25	60
» » Ναυτικόν	—	20	—	20
» » Ιππικόν	5	9	8	22
» » Γεωμετρ. κλάδον	—	2	—	2
	26	277	41	344

Έφοίτων εις τό σχολείον τό ά δεκαήμερον του Νοεμβρίου 139

Έκ των λοιπῶν δε

Παρητήθησαν 106
Έχουσιν άγνωστον αίτίαν έξόδου 39
Άπεβίωσαν 18
Μετέβησαν εις Ευρώπην προς εκπαίδευσιν 3

Άπεβλήθησαν δε

Διά κακήν διαγωγήν 23
Ένεκα ήλικίας 4
» άσθενείας 9
Ός άνεπίδεκτοι μαθήσεως 30
Διά καθυστέρησιν διδάκτρων 16
Διά παρανόμους άπουσίας 28
Δι' άγνωστον αίτίαν μη έγγεγραμμένην εις τὰ άρχεία 42

Τό όλον

801

Τὰ ὀλίγα ταῦτα επί του παρόντος περί της Σχολής. Εὐκταίον δ' ήθελεν εἶσθαι εάν έγράφετο ὅσον οἶον τε λεπτομερῶς πλήρης Ιστορία αὐτης, διότι ή Ιστορία του παρελθόντος έκάστου ιδρύ-

ματος, ή μελέτη τῆς προόδου αὐτοῦ καὶ τῶν αἰτίων ταύτης κατὰ τὸ διάστημα τῶν χρόνων, ή σύγκρισις πρὸς τὴν σημερινήν κατάστασιν, ή έρευνα τῶν ὠφελιμάτων, ἅτινα ἐπεδαψίλευσεν εἰς τὴν κοινωνίαν καὶ τὸ ἔθνος ὀλόκληρον, εἶνε πάντοτε ὁδηγοὶ ὠφέλιμοι τοῦ μέλλοντος.

15 Αὐγούστου.

Α. ΜΗΛΙΑΡΑΚΗΣ.

ΙΟΥΣΤΟΣ ΛΕΙΒΙΧ

καὶ τὰ ἀποκαλυπτήρια τοῦ ἀνδριάντος αὐτοῦ ἐν Μονάχῳ.

Μεγάλην σήμερον ἑορτάζει τὸ Μόναχον ἑορτήν, ἐκ πάσης δὲ τῆς Γερμανίας συνήλθεν ἐνταῦθα πλῆθος ἐπιστημόνων, ὅπως παραστῶσιν εἰς τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ ἀνδριάντος τοῦ Ἰούστου Λεϊβιχ (Justus Liebig). Ὁ Ἰούστος Λεϊβιχ συγκαταλέγεται μετὰ τῶν ὀλίγων ἐκείνων ἀνδρῶν, οἵτινες τὰς σπουδαίας αὐτῶν ἐπιστήμη ἀνακαλύψαι διὰ παντός τρόπου ἐπειράθησαν νὰ ἐπωφεληθῶσι διὰ τὸν πρακτικὸν βίον. Ὁ Λεϊβιχ ὡς ἀναμορφωτῆς τῆς ἑκατονταετηρίδος ἡμῶν δὲν δύναται νὰ θεωρηθῆ κατώτερος τοῦ Δαρβίνου· δικαίως λοιπὸν ή Γερμανία ἄπασα εἶνε ὑπερήφανος ἐπὶ τοιοῦτω ἀνδρὶ, καὶ δικαίως ὀλόκληρον τὸ Μόναχον ἀτενίζει σήμερον πρὸς τὸν ἀποκαλυπτόμενον ἀνδριάντα τοῦ ἀνδρός τούτου μετὰ ὑπερηφάνου σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης.

Ὁ ἀνδριάνς, ἔργον τοῦ εἰς τὴν ἡμέραν ταύτην μὴ ἐπιζήσαντος περιφήμου γλύπτου Wagnmüller, ἀνηγέρθη τῇ πρωτοβουλίᾳ τῶν φίλων καὶ μαθητῶν τοῦ Λεϊβιχ δι' ἑράνου, παρίστανται δὲ αὐτὸν καθήμενον ἐπὶ ἀρχαίας ἐδρας καὶ κρατοῦντα ἀνὰ χεῖρας ἡμίκλειστον βιβλίον. Καὶ ὁ μὲν ἀνδριάνς εἶνε ἐκ λευκοῦ ὠραιότατου μαρμάρου (σπάνιον τοῦτο διὰ τὸ Μόναχον φαινόμενον), τὸ δὲ βάθρον ἐκ γρανίτου.

Ἀπὸ τῆς πρώτης σήμερον ή πλατεῖα τοῦ Μαξιμιλιανοῦ, ὅπου ὁ ἀνδριάνς ἀνηγέρθη, ἔβριθε κόσμου, αἱ δὲ κύκλω κείμεναι οἰκίαι ἐκοσμοῦντο διὰ πολυποικίλων σημηκῶν τῆς Γερμανίας, Βαυαρίας καὶ Μονάχου, ὧν ἐδέσποζεν ή βαυαρικὴ σημαία ή φέρουσα ὡς γνωστὸν τὰ καὶ νῦν ἑλληνικὰ χρώματα, κυανοῦν καὶ λευκόν. Τὰ χρώματα ταῦτα καὶ ὁ ἐκτάκτως σήμερον ὠραίος οὐρανὸς ἐδίδον τῇ ἑορτῇ χαρακτῆρα ὅλως ἑλληνικόν.

Ἡ ἑορτὴ ἤρξατο ἄδοντος μεγάλου χοροῦ ἐκ μαθητῶν τοῦ ὠδείου ὕμνον πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὑπὸ τοῦ περιφήμου Βαυαροῦ μουσικοῦ Lachner συνθεθέντα, μετ' ὀλίγον δὲ ἐφ' ὠρισμένης σημείφ ἔπεσε τὸ καλύπτρον τὸν ἀνδριάντα κάλυπτρον, ἐν μέσῳ δὲ τοῦ γενικοῦ θαυμασμοῦ ἔλαβε τὸν λόγον ὁ ἐν Βερολίνῳ καθη-

γητῆς τῆς χημείας καὶ πρόεδρος τῆς διεθνούς κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς μυστικοσύμβουλος Hoffman. Τοῦ λόγου τούτου χαρακτηρίζοντος κάλλιστα τὸν Ἰούστον Λεϊβιχ μεταφέροντες ἐνταῦθα τὰ μᾶλλον διαφέροντα μέρη.

«Σεβαστὴ ὁμήγυρις! Μεγαλοπρεπὲς ἔργον τέχνης ἀπεκαλύφθη πρὸ τῶν ὀμμάτων ἡμῶν, καὶ ἀγαλλόμενοι χαιρετίζομεν τὸ ἀπαστράπτον μάρμαρον, τὸ μέλλον νὰ παραδώσῃ ταῖς μελλούσαις γενεαῖς τὴν εἰκόνα τοῦ εὐγενούς ἀνδρός, ὅπως αὕτη θερμὴ ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν ζῆ. . . μνημεῖον τῶν ἐνδόξων αὐτοῦ ἐργασιῶν καὶ δεῖγμα τοῦ εὐγνώμονος ἡμῶν θαυμασμοῦ! Δεκαετία παρήλθεν ἡδὴ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ὁ μέγας φυσιοδίφης, πρὸς ὃν μετὰ σεβασμοῦ ἀναβλέπομεν, ἀφῆρθέν ἐκ μέσου ἡμῶν! Ἐν διαστήματι δὲ τοσούτου χρόνου ὁ πέπλος τῆς λήθης διεχύθη σχεδὸν ἐφ' ἅπασιν τοῖς θνητοῖς, εἰ καὶ οὗτοι διὰ καλῶν κάγαθῶν ἔργων διακρίθησαν! Μόνον ή μνήμη ἐκείνου, ὅστις πράγματι μεγάλη κατώρθωσε πρὸς τὸ καλὸν τῆς ἀνθρωπότητος, ἀνθίσταται μετ' ἐπιμονῆς τῷ ἀκαμάτῳ τοῦ χρόνου πελέκει· ή δόξα αὐτοῦ αὐξάνει μετὰ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐτῶν, καὶ ὅπως μόνον μακρόθεν δυνάμεθα νὰ θαυμάσωμεν τὰς ἄλπεις ἐν ὄλῃ αὐτῶν τῇ μεγαλοπρεπείᾳ, οὕτω ἀπομένει καὶ ταῖς μελλούσαις γενεαῖς νὰ ἐκτιμῆσῃ τὴν σπουδαιότητα τοιοῦτου ἀνδρός ἐν ὄλῃ αὐτῆς τῇ ἐκτάσει. Ὅτι ὁ σήμερον πανηγυριζόμενος συγκαταλέγεται μετὰ τῶν εὐτυχῶν ἐκείνων, οἵτινες ὑπερβαλλόντως εἰργάσθησαν πρὸς προαγωγὴν τῆς ἀνθρωπότητος, νομίζω ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ ἀμφισβῆλλῃ, ρίπτων βλέμμα ἐπὶ τῆς ζωῆς καὶ πολυπληθοῦς ὁμηγύρεως, ἥτις πρὸς ἀνάμνησιν τοιοῦτου ἀνδρός ἐνταῦθα συνήλθε. Ναί! μεγάλα καὶ ἐξαισια κατώρθωσεν ὁ ἀνὴρ οὗτινος οἱ εὐγνώμονες συναδέλφοι καὶ φίλοι ἀνῆγειρον τὸ μνημεῖον τοῦτο.

«Ἀκολουθήσωμεν διὰ βραχέων τὸν πόλιν τοῦ Λεϊβιχ βίον. Ὁ Ἰούστος Λεϊβιχ ἐγεννήθη ἐξ ἀφανοῦς οἰκογενεῆς τὴν 13 Μαΐου 1803 ἐν Δαρμστατῇ. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἦτο κύριος μικροῦ ἐμπορίου χρωματιστικῶν καὶ ἄλλων χημικῶν εἰδῶν· ή εὐκαιρία δὲ αὕτη, ἥτις ἐδόθη τῷ Ἰούστῳ νὰ γνωρίσῃ τοσούτον διαφόρους ὕλας καὶ τὰς ἀντιδράσεις αὐτῶν ἐκ τοῦ πλησίον, ἐκίνησεν ἀναμφισβῶτως ἀπὸ τῆς παιδικῆς ἡλικίας τὸ διαφέρειν αὐτοῦ πρὸς χημικὰ φαινόμενα. Παῖς ἔτι ἤρξατο καταγινόμενος μετὰ ζήλου εἰς τὴν ἐπιστήμην ἐκείνην, ἥτις ὑστερώτερον τὸν ἀνέδειξεν ἥρωα, μὴ ἀρκούμενος ὅμως εἰς τὰ γλίσχρα μέσα ἅτινα κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην διέθετον τὰ ἡμέτερα πανεπιστήμια, μετὰ βραχυχρόνιον διαμονὴν ἐν Βόννῃ καὶ Ἐρλάγγῃ, ἐστράφη πρὸς τὴν μητρόπολιν παρὰ τῷ Σηκουάνῃ, ἥτις ὡς κέντρον τῶν πειραματικῶν ἐπιστημῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης μεγάλως εἶλε τοὺς

τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας σπουδάζοντας νέους. Ὑπὸ τῆς τύχης εὐνοηθεὶς κατώρθωσεν ὁ Λεϊβιχ ταχέως νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν πόθον τοῦτον, νὰ ἀκολουθήσῃ δηλ. τὰς σπουδὰς αὐτοῦ ὑπὸ τοῦς περιφήμους διδασκάλους τῆς γαλλικῆς σχολῆς. Τὴν ἐν Παρισίοις διαμονὴν του ἠδυνήθη μάλιστα νὰ παρατείνῃ χάριν τῶν μέσων, ἅτινα ὑπὲρ αὐτοῦ διέθεσεν ὁ τότε ἀρχιδουξ τῆς Ἑσσης Λουδοβίκος Α', ἐν γένει ὅμως μεγάλας ἀπήντησε δυσχερεῖας ὡς ζένος ἐν τῇ μεγάλῃ πόλει, ὧν καὶ περιγραφήν μεταξὺ τῶν ἔργων του ὁ Λεϊβιχ κατέλιπε. Ἄλλὰ καὶ ἐνταῦθα ή τύχη ἤλθε βοηθός· ὁ Λεϊβιχ συνῆψε γνωριμίαν μετ' ἀνδρός, οὗτινος ή χεὶρ ὅλα τὰ ἐμπόδια πάραυτα ἐποίησεν ἐκποδῶν. Τῇ κρατερᾷ συνηγορίᾳ Ἄλεξάνδρου τοῦ Οὐμβόλδου ἠνεψύθησαν ὡς διὰ μαγικῆς ῥάβδου τῷ πρὸς τὴν μαθησιν ὀργῶντι τὰ ἐργαστήρια τῶν Γάλλων χημικῶν. Τῆς συναντήσεως ταύτης τοῦ Οὐμβόλδου καὶ Λεϊβιχ πρὸ ἡμισείας ἑκατονταετηρίδος, πλήρεις διαφέροντος ἀναμιμνησκόμεθα ἐν ἐποχῇ μάλιστα, καθ' ἣν σχεδὸν ταυτοχρόνως εἶδομεν ἀνυψούμενους παρὰ τῷ Σπραιᾷ καὶ Ἰσάφῳ τοὺς ἀνδριάντας ἀμφοτέρων τῶν ἀνδρῶν. Ὁ περιφήμος Γερμανὸς φυσιοδίφης μετὰ τῆς χαρακτηριζούσης αὐτὸν ὀξυνοίας ἀνεγνώρισεν πάραυτα τὸ μέγα μέλλον τοῦ νέου συμπατριώτου, ή κρίσις του δὲ αὕτη ἔδει μετὰ παρέλευσιν οὐ πολλοῦ χρόνου νὰ ἐπιβεβαιωθῇ. Ὁ νεαρὸς Λεϊβιχ βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ Gay-Lussak κατώρθωσε νὰ ἀνεύρῃ τὴν σύνθεσιν τῶν αἰνιγματικῶν ἐκείνων μεταλλικῶν ἐνώσεων, αἵτινες ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ αἰῶνός μας ἦσαν ἐν χρήσει πρὸς πλῆρωσιν τῶν φυσικῶν, καὶ ὧν ή ἐξέτασις, ἔνεκα τοῦ ἐπικινδύνου αὐτῶν, εἶχε πτοήσῃ μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης πάντας τοὺς χημικούς. Διὰ τῆς ἀνακαλύψεως ταύτης ἐτέθησαν αἱ βάσεις τῆς βιομηχανίας τῶν ἐκρηκτικῶν ἐνώσεων, καὶ εἰς τὴν ἐπιστήμην νέαι ἠνεψύθησαν ὁδοί.

«Μετὰ διετῆ ἐν Παρισίοις διαμονὴν ἐπέστρεψεν ὁ Λεϊβιχ εἰς Γερμανίαν, ὅπου, τῇ συστάσει Ἄλεξάνδρου τοῦ Οὐμβόλδου, ἀμέσως 23^{ης} ἐτιδιωρίσθη ἑκτακτος, ὀλίγῳ δὲ βραδύτερον τακτικὸς καθηγητῆς τῆς χημείας ἐν Giessen. Ἐκεῖ, ἐν τῷ μικρῷ πανεπιστημίῳ τῆς Ἑσσης παρὰ τῷ Λάνῃ, ἀπέκτησεν ὁ Λεϊβιχ τὴν παγκόσμιον αὐτοῦ φήμην.

«Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὡς γνωστὸν διὰ τῶν σπουδαίων ἐργασιῶν τοῦ Lavoisier, Davy κλ. αἱ βάσεις τῆς νεωτέρας χημείας εἶχον ἡδὴ τεθῆ. Πρὸς τοῦτο ὅμως ἐβοήθησε μόνον ή σπουδὴ τῶν ὀρυκτολογικῶν προϊόντων, ἐν ᾧ ή ἐξέτασις τῶν συστατικῶν τοῦ φυσικοῦ καὶ ζωικοῦ σώματος μερῶν ἦτο σχεδὸν πάντῃ παρημελημένη. Ὅθεν εὐρὺ πεδῖον ἐργασίας ἔκειτο ἀνοικτὸν τῇ φιλεργίᾳ τοῦ νέου φυσιοδίφου, οὐδὲως δὲ οὗτος ἐβράδυνε νὰ λάβῃ αὐτοῦ

κατοχὴν. Καὶ ἐνταῦθα ἀρχεται ή ἀτελεύτητος σειρά λαμπρῶν ἐπιτυχιῶν, ἃς ή ἱστορία τῆς ὀργανικῆς χημείας ἀνέγραψε. Καθ' ὅλας τὰς διεθνῆσεις καταμετρεῖ ὁ Λεϊβιχ τὸ εὐρύτατον τοῦτο πεδῖον, οὐδὲν δὲ μέρος ὑπάρχει, ὅσον ἀπομεμακρυσμένον καὶ κρυπτὸν ἀν' ἡ τοῦτο, εἰς ὃ τὸ κατασκοπικὸν βλέμμα τοῦ πρὸς τὰ ἐμπρὸς ὀδεύοντος νὰ μὴ εἰσέδουσε.

«Καὶ νῦν θὰ ἦτο καιρὸς νὰ ἐξετάσωμεν καθ' ἕκαστα τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐργασιῶν τοῦ Λεϊβιχ εἰς τὸ βασιλεῖον τῆς ὀργανικῆς χημείας, νὰ ἀπεικονίσωμεν τὸ πολυποικίλον τούτων κατὰ τε τὸν ἀριθμὸν καὶ τὸ περιεχόμενον, διὰ παραδειγμάτων νὰ ἀποδείξωμεν τὴν ἀκρίβειαν καὶ ἀσφαλείαν τῶν παρατηρήσεων, τὴν ἀπεριόριστον τῶν πειραμάτων αὐτοῦ λογικὴν. Τοιαύτη ὅμως ἀπαριθμησις τῶν ἐργασιῶν τοῦ Λεϊβιχ δεῖται πολλῶν ὥρων, ἐν ᾧ ἐγὼ μόνον στιγμὰς δύναμαι νὰ διαθέσω· τούτου ἔνεκα περιορίζομαι ν' ἀναφέρω τὰς διαφόρους διευθύνσεις, καθ' ἃς τὸ μέγα τοῦτο πνεῦμα εἰργάσθη.

«Θαυμάζομεν τὸν κατακτητὴν τὸν νέας χώρας διὰ τὴν ἐπιστήμην κατακτήσαντα, εἰς ἐκεῖνον ὅμως ὅστις ταυτοχρόνως προητοίμασε καὶ τὰ ὄπλα, δι' ὧν ἐλπίζομεν τὰ ὑπ' αὐτοῦ κτηθέντα νὰ διατηρήσωμεν καὶ μεγαλύνωμεν πρέπει αἰωνίως νὰ εὐγνωμονῶμεν. Τοιοῦτος ὑπῆρξεν ὁ Λεϊβιχ! Αὐτῷ χρεωστούμεν ὅλα τὰ πρὸς ἐπιστημονικὴν ἔρευναν βοηθήματα, ἐν αἷς τὴν πρώτην κατέχει θέσιν ή μεθοδικὴ διδασκαλία, ἥς σήμερον τοσούτον ἐπιτυχῶς ἐν ταῖς Γερμανικοῖς πανεπιστημίαις γίνεται χρήσις· εἶνε σχεδὸν ή αὕτη, ἣν πρὸ ἡμισείας ἑκατονταετηρίδος ὁ Λεϊβιχ εἰς τὴν ἐπιστήμην εἰσήγαγε. Τὰ μεγαλοπρεπῆ δὲ ἡμῶν ἐργαστήρια εἰσὶν ἀντιγραφαὶ τοῦ μικροῦ ἐκείνου ἐργαστηρίου παρὰ τῷ Λάνῃ, ἐν ᾧ ἐκεῖνος ἐπὶ δεκαετίας ὅλας τοὺς ἀρίστους τῶν περὶ τὴν χημείαν ἀσχολουμένων νέων ἐξ ὅλων τῶν ἐθνῶν περὶ αὐτὸν συνήρρισε.

«Ἐὰν ή ἱστορία τῆς ἐπιστήμης δὲν εἶχε νὰ ἀναγγεῖλῃ εἰμὴ τὰς περιφήμους τοῦ Λεϊβιχ ἐργασίας πρὸς ἀνοικοδόμησιν τῆς χημείας, τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἤθελε διαλάμπει χρυσοῖς γράμμασι ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς χημείας, δὲν θὰ ἰστάμεθα ὅμως σήμερον πρὸ τοῦ ἀνδριάντος αὐτοῦ πιθανώτατα, ἐὰν μὴ ὁ πανηγυριζόμενος δὲν ἤθελεν ὑπερηρῆσαι τὰ ὄρια τῆς ἐπιστήμης ταύτης. Ἐν τῶν μεγάλων τοῦ Λεϊβιχ κατορθωμάτων εἶνε ὅτι οὗτος καθαρὸς ἐπιστήμων τὴν μεγίστην ἠσθάνετο ἱκανοποίησιν, ὅτε ἠδύνατο νὰ ἐπωφεληθῆ τὰ ἐν τῇ ἐπιστήμῃ κτηθέντα πρὸς λύσιν ζητημάτων τοῦ πρακτικοῦ βίου. Αἱ ἐπιστημονικαὶ αὐτοῦ ἐργασίαι περιστρέφοντο ἐπὶ ζητημάτων, ἐφ' οἷς σήμερον σειρά ὅλη βιομηχανικῶν κλάδων στηρίζεται.

«Ἄλλ' ὅσον σπουδαῖα καὶ ἀν' ὧσιν αἱ ἐργα-

σίου του Λεϊβιχ επί των διαφόρων κλάδων της χημικής βιομηχανίας, σμικρά καταδεικνύονται αυτά άπέναντι της μεγάλης επενεργείας των σπουδών αυτού επί δύο άλλων κλάδων των φυσικών επιστημών, οτινες μεγάλως τὸ διαφέρουν της ἀνθρωπότητος κινουσί, της γεωργίας και φυσιολογίας.

Ἡ γεωργία πρὸ πάντων ἐπιδεικνύει τὰ λαμπρότερα τοῦ Λεϊβιχ κκορθώματα πρὸς τὸ καλὸν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Παράδοξον φαίνεται, πῶς τῇ νεωτᾷ τῶν επιστημῶν ἐναπέκειτο ῥιζικὴν νὰ ἐπενέγκῃ μεταρρυθμισίαν τῇ ἀρχαιοτάτῃ ὄλων τῶν ἀνθρωπίνων τεχνῶν, τῇ γεωργίᾳ, καὶ πῶς ἡ μεταρρυθμισίς αὕτη προήλθεν ἀπὸ τῶν ἐργασίων φυσιοδίφου οὐδέποτε καλλιεργήσαντος ἀγρόν. Ἀπὸ χιλιετηρίδων ἐσπείρετο καὶ ἐθερίζετο, ἄνευ γνώσεως τῶν θεμελιωδῶν νόμων τοῦ φυτικού βίου· περὶ τῆς ἐνεργείας τῆς κόπρου οὐδεμίᾳ ὑπῆρχεν ἀμφιβολία, περὶ τῆς σημασίας ὅμως αὐτῆς διὰ τὴν τροφήν τῶν φυτῶν ἐπεκράτουν αἱ μᾶλλον παράδοξοι καὶ προληπτικαὶ ἰδέαι. Ὁ Λεϊβιχ γνωρίσας τὰς ἐπιστημονικὰς βάσεις τοῦ φυτικού βίου, καὶ ἀνακαλύψας αὐτὸς πρῶτος τὴν ἀληθῆ φύσιν τῆς κόπρου, ἔδωκε τῷ γεωργῷ, οὕτως εἶπεν, τὴν κλεῖδα τῆς ἐκτου οἰκίας εἰς τὴν χεῖρα. Ἡ ἀνακάλυψις αὕτη ἔφερεν ὡς συνέπειαν τὴν τεχνητὴν τῆς κόπρου κατασκευὴν, διὰ τῆς ἀναπτύξεως δὲ τῆς κατασκευῆς ταύτης ἡ γεωργία ἀπὸ τέχνης ἀνῆλθεν εἰς ἐπιστήμην· αἰωνία λοιπὸν δόξα διὰ τὸν Λεϊβιχ θὰ μείνῃ ὅτι αἱ ἐργασίαι αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γεωργικῆς χημείας νέαν σημεῖουσιν ἐποχὴν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς γεωργίας.

Ἡ τροφή τοῦ ζώου εἶνε ἐν τέλει τὸ φυτὸν· ἐὰν λοιπὸν ὁ τελικὸς σκοπὸς τῆς γεωργίας εἶνε ἡ τροφή τοῦ ζώου, φυσικώτατον φαίνεται, ὅτι ὁ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ φυτοῦ ἀνερευνήσας ἤθελε προσπαθῆσαι ν' ἀνεύρῃ καὶ τὴν τύχην τοῦ φυτοῦ ἐν τῷ ζωϊκῷ σώματι. Τοιούτου ὅμως πειράματος ἐπιτυχίαν δύναται νὰ περιμένῃ μόνον ὁ ἐπιχειρῶν τὴν ἐξέτασιν τῶν ὄρων τοῦ ζωϊκοῦ βίου ἐν ὅλῃ αὐτῶν τῇ ἐκτάσει. Τὸ γιγάντειον τοῦτο ζήτημα δὲν ἐφάνη δυσχερὲς τῷ ἀκαμάτῳ τοῦ Λεϊβιχ πνεύματι· τῇ εὐθύτητι δὲ καὶ καρτερίᾳ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ χρεωστοῦμεν σειρὰν ὄλην παρατηρήσεων περὶ τῶν συστατικῶν τοῦ ζωϊκοῦ σώματος μερῶν καὶ τῶν ἐν αὐτῷ συμβαινόντων, ἧς οὐχὶ ὀλίγον συνέτεινε πρὸς ἀπαθανάτισιν τοῦ ὀνόματος τοῦ Λεϊβιχ.

Ὅπως δὲ αἱ ἐργασίαι αὐτοῦ περὶ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ φυτοῦ ἐφάνησαν ὠφέλιμοι τῇ ἀνθρωπότητι ὀλοκλήρως, οὕτω καὶ αἱ σπουδαὶ αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ζωϊκῆς χημείας δὲν εἶχον μόνον ἐπιστημονικὸν διαφέρον, ἀλλ' ἀμέσως ἐχρησίμευσαν πρὸς λύσιν ζητημάτων τοῦ πρακτικοῦ

βίου. Μόλις ἡ ὑπὸ τοῦ Λεϊβιχ ἐξέτασις τοῦ κρέατος εἶχε διδάξῃ μέθοδον ἀπλουστάτην πρὸς ἀποχώρισιν τῶν οὐσιωδῶν τοῦ ζωμοῦ συστατικῶν, καὶ ἀμέσως βιομηχανία καὶ ἐμπόριον ἤρξαντο τὰ κτήματα τῆς ἐπιστήμης νὰ καρποῦνται. Ἀπὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν ἀπολαύει ἡ Εὐρώπη τὸν πλοῦτον κρέατος ἐκ τοῦ ἄλλου ἡμισφαίριου κομιζομένου ἐν εἴδει ἀπολαυστικοῦ μέσου, ὅπερ ἐν διαστήματι ὀλίγου χρόνου τὴν αὐτὴν σχεδὸν ἔλαβεν ἐξάπλωσιν οἴαν ὁ καφεὶς καὶ τὸ τέϊον.

Ὁ Λεϊβιχ εἶχεν ἀνέλθει ἤδη εἰς τὸ ἐπακρον τῆς δόξης του, ὅτε ὁ βίος του νέαν ἔλαβε ῥοπήν. τρέψασαν τὴν δραστηριότητα αὐτοῦ εἰς νέας διευθύνσεις. Ἦτο ἡ ἐποχὴ καθ' ἣν ὁ βασιλεὺς Μαξιμιλιανὸς Β' συνέλαβε τὴν ἰδέαν νὰ ἀνυψώσῃ τὴν λαμπρὰν ταύτην πόλιν, ἀπὸ μιᾶς γενεᾶς ἤδη πατρίδα τῆς γερμανικῆς τέχνης, εἰς κέντρον τῆς γερμανικῆς ἐπιστήμης. Μία τῶν πρώτων προσκλήσεων ἦτο ἡ τοῦ Λεϊβιχ. Δυσχερὲς ἦτο ἔργον ν' ἀπομακρύνῃ τὸν Λεϊβιχ ἀπὸ τοῦ μικροῦ του παρὰ τῷ Λάντ ἐργαστηρίου, ὁ βασιλεὺς ὅμως διὰ παρακλήσεων τὸ κατῴρθωσε.

Μακρὸν θὰ ἦτο ἔργον, ἐὰν ἤθελον νὰ περιγράψω τὴν πολλαπλὴν τοῦ Λεϊβιχ ἐνεργητικότητα ἐν τῇ νέῃ αὐτοῦ θέσει, τὴν ἐπιρροὴν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως τῆς διδασκαλίας τῆς γεωργίας καὶ τῆς βιομηχανίας, πῶς οὗτος, ὡς καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς νεότητος αὐτοῦ, ἐνθουσιῶντας ἀκροατὰς περὶ αὐτὸν συνήθροισε, καὶ πῶς κατῴρθωσε νὰ συστήσῃ τὴν λαμπρὰν ταύτην σχολὴν, ἧς καὶ σήμερον εἶτι ἀνθεὶ ὑπὸ τὸν ἐπάξιον αὐτοῦ διάδοχον ἐν Μονάχῳ.

Ἀρκοῦμαι μόνον νὰ προσθέσω ἐν ἐτι φύλλον εἰς τὸν στέφανον, ἐν πρὸ τοῦ μνημείου τούτου κατέθεσα, μνημονεύων τοῦ εὐγενεοῦς τοῦ ἀνδρὸς χαρακτήρος.— Πνεῦμα καὶ καρδία ἡμιλλῶντο ἀλλήλοισι περὶ τοῦ πρωταίου ἐν τῇ εὐγενῇ ταύτῃ φύσει. Εὐτυχῆς ὁ φίλος ὁ ῥίψας ἄγκυραν ἐν τῇ καρδίᾳ ταύτῃ! Ἀπαρκαμειώτος πῆσις πρὸς τοὺς φίλους, ἀκάματον διαφέρον καὶ ἐθελοθυσία ἐχαρακτήριζον τὸν ἄνδρα τούτον καὶ ἐχρησίμευσαν αὐτῷ ὡς ὁδηγός. Τὰ αὐτὰ δὲ εὐγενῆ αἰσθήματα ἐβλεπέ τις καὶ ἐν τῇ καθημερινῇ του μετὰ τῶν ἀνθρώπων συμπεριφορᾷ. Ἐκ τούτου ἡ γοητεία ἦν ὁ Λεϊβιχ ἐξήσκει εἰς τοὺς περὶ αὐτόν.

Πᾶς ὁ ἀναπολῶν τὸν πλοῦσιον τούτον βίον ἀναμνήσκειται τῶν ὠραίων ἐκείνων λέξεων, δι' ὧν ὁ Hamlet πνηγυρίζει τὴν μνήμην τοῦ πατρὸς του.

He was a man, take him for all in all
I shall not look upon his like again.

Μετὰ τὸ τέλος τοῦ πανηγυρικοῦ παρέδωκεν ὁ ῥήτωρ τὸν ἀνδριάντα τῷ δημάρχῳ τῆς πό-

λεως, ὅστις δι' ὀλίγων εὐχαριστηρίων λέξεων ἀνταπήντησε. Τούτου γενομένου ἐτόνισεν ἡ μουσικὴ καὶ ὁ χορὸς τὸν ὕμνον, ταύτοχρόνως δὲ ἀπέθεσαν εἰ διάφοροι σὺλλογοί, ἡ πόλις, τὸ πανεπιστήμιον κλ. ὠραίους στεφάνους δάφνης μετὰ ταινιῶν ἐπὶ τοῦ μνημείου.

Ἐν Μονάχῳ, τῇ 6 Αὐγούστου 1882. I. H. H.

ΕΝ ΑΝΕΚΔΟΤΟΝ ΠΕΡΙ ΘΙΕΡΣΟΥ

Καθ' ὃν χρόνον ὁ Θιέρσος ἦτο πρόεδρος τῆς γαλλικῆς Δημοκρατίας μετέβη νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν γενέθλιον αὐτοῦ πόλιν.

Ὁ ἀνώτατος τῆς πολιτείας ἀρχὼν ἤρθεκετο νὰ περιέρχεται μόνος εἰς τὰς ὁδοὺς, ἡμέραν δὲ τινα διερχόμενος ἔμπροσθεν στρατώνος παρατηρεῖ τὸν σκοπὸν, ὅστις εἶχεν ἀκουμβήσει παρ' ἐαυτὸν τὸ ὄπλον του, καὶ, ἀφοῦ ἐκένωσε τὸ πινακίον του, συνεπλήρου τὸ γεῦμά του μετὰ μάχιον τυρίου.

Ὁ Θιέρσος αἰσθανθεὶς ἐνδιαφέρειν πρὸς τὸν στρατιώτην ἐκείνον, πλησιάζει καὶ ἀποτείνει αὐτῷ τὸν λόγον:

— Ἐ! φίλε, δὲν μοῦ λές, πῶς τὰ περνᾷτε 'ς τὸ τάγμα;

— Μπᾶ! καὶ γιατί ἐρωτᾷς, παρακαλῶ, τοῦ λόγου σου;

— Γιατί ἐνδιαφέρουμαι ὀλίγον, ἀπκντᾷ ὁ Θιέρσος.

— Τί, μήπως κ' εἶσαι δεκανέας;

— Εἶμαι περισσότερο ἀπὸ δεκανέας.

— Λογίως!

— Ἀκόμα πάνω.

— Μπᾶ, νὰ εἶσαι τάχατες ἀνθυπολοχαγός, ἔ;

— Καὶ περισσότερο.

— Λοχαγός;

— Ἀκόμη δὲν τὸ βρήκες.

— Τί διάβολο λοιπὸν; ταγματάρχης . . .

— Οἱ στρατηγοὶ ὑπκκούουν εἰς τὰς διατάγας μου.

— Καλὲ τί μοῦ λές, ἄνθρωπε; Μήπως καὶ θεὸς νὰ μοῦ περάσῃς γιὰ ὑπουργός;

— Εἶμαι ἀνώτερος καὶ τοῦ ὑπουργοῦ.

— Ἐ . . . τότε λοιπὸν χωρὶς ἄλλο πρέπει νὰ εἶσαι ὁ μπάρμπα-Θιέρσος. Πᾶσε δῶ τὸ ψωμί καὶ τὸ τυρὶ μου γιὰ νὰ σοῦ παρουσιάσω ὄπλα.

ΑΓΑΘΟΤΗΣ ΗΓΕΜΟΝΟΣ

Διηγούνται ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας Ἰωσήφ Β' ταξιδεύων ἐν Γαλλίᾳ, ἀφίκετο εἰς ταχυδρομικὸν τινα σταθμὸν ταχύτερον ἢ ὅσον προσεδόξατο, καὶ τούτου ἕνεκα δὲν εὔρε τοὺς

ἀναγκαιούοντας ἵππους πρὸς ἐξακολούθησιν τοῦ ταξιδίου. Ὁ διευθύνων τὸν σταθμὸν, μὴ γνωρίζων τὸν αὐτοκράτορα, παρακάλεσεν αὐτὸν νὰ περιμένῃ, λέγων ὅτι ἀπέστειλεν ὄλους τοὺς ἵππους τοῦ σταθμοῦ, ἵνα φέρωσι τοὺς συγγενεῖς του καὶ φίλους, ὅπως παραστῶσιν εἰς τὸ βάπτισμα νεογεννήτου τέκνου του. Ὁ κόμης Φάλκενστεν (ὑπὸ τοῦτο τὸ ὄνομα ἐταξείδευεν ὁ Ἰωσήφ ἵνα μὲν ἀγνωρίστος) προτείνει νὰ γείνη αὐτὸς ἀνάδοχος τοῦ τέκνου, καὶ γίνεται δεκτός. Ἐνῶ δ' ἔμελλε ν' ἀρχίσῃ ἡ τελετὴ τοῦ βαπτίσματος, ὁ ἱερεὺς ἐρωτᾷ τὸ ὄνομα τοῦ ἀναδόχου.— Ἰωσήφ, ἀποκρίνεται ἐκείνος.— Καλὰ καὶ τὸ οἰκογενειακὸν σας ὄνομα; . . .— Ἀρκεῖ τόσον Ἰωσήφ.— Ἀλλὰ . . .— Τότε γράψατε Ἰωσήφ Δεύτερος.— Δεύτερος! καλὰ, καὶ τὸ ἐπάγγελμα; . . .— Αὐτοκράτωρ.

Εἰς τὸν λόγον τούτον ὁ πατὴρ καὶ οἱ παριστάμενοι ἐκπληκτοὶ κλίνουσι γόνυ εὐχαρισούντες τὸν ἡγεμόνα διὰ τὴν τιμὴν, ἣν τοῖς ἔκαμεν.

Ὁ δ' αὐτοκράτωρ ἀναχωρῶν τοῖς ἀφῆκε δειγμάτια γενναῖα τῆς εὐμενείας του, καὶ ὑπεσχέθη νὰ μὴ λησμονήσῃ τὸν ἀνάδεκτόν του.

K* K*

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ κ. Μ* θέλων νὰ διώξῃ τὸν ὑπηρέτην του, προσκαλεῖ αὐτὸν καὶ τῷ λέγει:

— Νικόλα, τοῦ λοιποῦ δὲν θὰ ζήσωμε πλέον μαζί, 'εἰς τοῦτο δῶ τὸ σπῆτι.

— Καὶ ποῦ σκοπεύετε λοιπὸν νὰ πάτε νὰ καθήσετε ἡ εὐγενεῖά σας; ἀποκρίνεται ὁ Νικόλας.

Δικηγόρος ἡγόρευεν ἐν τῷ δικαστηρίῳ μετὰ πάθους καὶ φωνῆς ἰσχυρᾶς. Αἰφνης ἀντηχεῖ ἐκ τῆς ὁδοῦ δυνατὸς καὶ παρατεταμένος ογκημῶς ὄνου, καλύψας ἐντελῶς τὴν φωνὴν τοῦ δικηγόρου. Εἰς τῶν παρισταμένων συναδέλφων του προσκαλεῖ τούτον νὰ διακόψῃ τὴν ἀγόρευσιν του μέχρις οὐ πάυση ἡ δυσάρεστος συναυλία, ὅπερ καὶ ἐπραξεν ὁ ἀγορευόν. Ὅταν δ' ὁ ὄνος ἐτελείωσε τὴν ἡχηρὰν μελωδίαν ὁ δικηγόρος ἐπανελάβεν οὕτω τὴν σειρὰν τοῦ λόγου του: Παρακαλῶ τὸ δικαστήριον νὰ μὲ συγχωρήσῃ ὅτι διέκοψα τὴν ἀγόρευσίν μου· τοῦτο ὅμως ἐπραξά πρὸς χάριν τοῦ ἐντίμου συναδέλφου μου.

Ἐν τῷ στρατῶνι τοῦ πεζικοῦ ὁ λοχίας καταγράφει τὰ ὀνόματα τῶν νεοσυλλέκτων.

— Πῶς λέγεσαι σύ; ἐρωτᾷ τὸν πρῶτον.

— Δημήτριος Λακπάρης.

— Μὲ ἓνα π ἢ μὲ δύο γράφεις τὸ ἐπώνυμόν σου.

— Κατὰ τὴ περίστασι, κύρ λοχία. "Αν γράφω μὲ τὸ χουζοῦρί μου τὸ γράφω μὲ δύο π, ἂν γράφω ὅμως μὲ βία τότε πάντοτε μὲ ἓνα!

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Ἡ ἀλαζονεία πηγὴν ἔχει τὴν μετριότητα, τὴν ὁποίαν ζητεῖ τεχνηέντως νὰ ἀποκοῦψη. Ὁ ἀλάζων ἴσταται μακρὰν τῶν ἄλλων, διότι ἀσφαλῶς εἰξεύρει ὅτι θὰ ἐφαίνετο πολὺ κατώτερος ἐκ τοῦ πλησίον δεικνύμενος. Διὰ τῆς ἀλαζονείας ὁ ἄνθρωπος καλύπτει ἐλαττώματα καὶ ἀδυναμίας, τὰς ὁποίας αὐτὴ πάλιν ἢ ἀλαζονεία προδίδει καὶ καθιστᾷ καταδήλους.

Εἰμπορεῖ ἐνίοτε νὰ φαίνεται ἀνόητος ὁ ἔχων πνεῦμα· ἀλλ' οὐδέποτε θὰ φανῆ τοιοῦτος ὁ ἔχων κρίσιν.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ὁ καταρράκτης τοῦ Νιαγάρα ἐξακολουθεῖ προσελκύνων τοὺς παρατόλμους κολυμβητάς, ἵνα ἐπὶ προφανεῖ κινδύνῳ τῆς ἰδίας ζωῆς ἀποπειραθῶσι τὴν διάβασιν αὐτοῦ. Ὁ ἐκ Σαλαμάνγκας πλοίαρχος Rhodes, διάσημος κολυμβητὴς καὶ ἐρευρέτης σωσίβιου τινός στολῆς, ἔγραψε πρὸς τὸν κ. Neilson, ἐπιμηλητὴν τοῦ παρὰ τὸν καταρράκτην ὑπάρχοντος πάρκου, προτείνων αὐτῷ τὴν σύναψιν συμφωνίας ἐπὶ σκοπῷ διαβάσεως τοῦ Νιαγάρα. Λέγει ὅτι ἀναδέχεται νὰ διακολυμβήσῃ, φέρων τὴν σωσίβιον στολὴν αὐτοῦ, τὸ ρεύμα καὶ τὴν μεγάλην δίνην, καταβάλλει δ' ὡς ἐγγύησιν τῶν λόγων του τὸ ποσὸν 1000 λιρῶν. Ἐπειδὴ δ' ὁ ἐπιμηλητὴς Neilson ἀπάντησεν αὐτῷ ὅτι οὐδόλως ἐπεθύμει νὰ ἀναμιχθῆ εἰς τὸ ἀπεγνωσμένον αὐτοῦ τόλμημα, ὁ πλοίαρχος Rhodes ἔγραψε νέαν ἐπιστολήν, δι' ἧς τῷ ἀναγγέλλει ὅτι ἀπεφάσισε νὰ μεταβῆ εἰς τὸν Νιαγάραν, καὶ ἐὰν αἱ ἀρχαὶ ἐπιτρέψωσιν αὐτῷ, θέλει ἀποπειραθῆ τὴν διάβασιν εἰς τὸ αὐτὸ μέρος ὅπου καὶ ὁ πλοίαρχος Webb, κολυμβῶν μέχρι τῆς ἀντίπεραν ἀκτῆς τοῦ Καναδά, ἵνα δείξῃ εἰς τὸν κόσμον τί ἀξίζει ἡ σωσίβιος στολή του.

*Τὸ τόλμημα τοῦτο, λέγει, δὲν ἀποπειρῶμαι οὔτε χάριν φήμης, οὔτε χάριν χρημάτων, ἀλλ' ἀπλῶς ἵνα δείξω ὅτι δύναμαι ἀσφαλῶς καὶ ἀκινδύνως νὰ διεξαγάγω αὐτὸ χάρις εἰς τὴν στολήν μου, τὴν ῥώμην καὶ δεξιότητά μου. Εἰς 9 ἡμέρας φθάνω εἰς τὸν καταρράκτην ἵνα ἐκτελέσω τὸ σχέδιόν μου, ἐὰν δέ τις πειραθῆ νὰ μ' ἐμποδίσῃ, θὰ τὸν λάβω ὑπὸ τὴν μασχάλην καὶ θὰ τὸν ἀναγκάσω νὰ κάμῃ τὸ λουτρὸν μετ' ἐμοῦ.

Ὡς τεκμήριον ἐνθαρρυντικὸν περὶ τῆς δια-

βάσεως ἀναφέρεται ὅτι βαρέλιόν τι ἡμίμειστον ὕδατος κεκοσμημένον ὑπὸ σημαίων ῥιφθὲν εἰς τὰ ρεύματα τοῦ Νιαγάρα διήλθεν αὐτὰ ἀβλαβές, χωρὶς οὐδὲ μίαν μόνην στιγμὴν νὰ γείνη ἄσφικτον εἰς τοὺς θεωμένους.

ΥΓΙΕΙΝΗ

Θεραπεία τῶν διαλειπόντων πυρετῶν διὰ τοῦ λειμωνίου.

Ἀναγινώσκουμεν εἰς τὴν «Gazzeta medica Italiana» τῆς 10 Μαρτίου ε. ε. ὡς καὶ εἰς τὸ «Journal d'Hygiène», ὅτι ὁ ἰατρός κ. Maglieri μετεχειρίσθη ἐπιτυχῶς κατὰ τῶν διαλειπόντων πυρετῶν τὸ ἀφέψημα τοῦ λειμωνίου.

Ὁ κ. Maglieri μετεχειρίσθη τὸ παραδόξον τοῦτο φάρμακον μετὰ πλήρους ἐπιτυχίας, οὐ μόνον κατὰ τῶν χρονίων διαλειπόντων πυρετῶν καὶ τῶν ἐκ τούτων καχεξιῶν, αἵτινες ἦσαν λίαν προκεχωρημένα καὶ δὲν ἐνέδιδον εἰς τὰ λοιπὰ γνωστὰ φάρμακα, ἀλλ' ἐπίσης καὶ εἰς τινὰς περιπτώσεις κακοήθων πυρετῶν!

Παρακαλεῖ δὲ ὁ κ. Maglieri τοὺς συναδέλφους του νὰ μεταχειρισθῶσι τὸ φάρμακον καὶ δημοσιεύσωσι τὸ ἀποτέλεσμα τῶν παρατηρήσεών των. Κατ' αὐτὸν τὸ ἀφέψημα τοῦ λειμωνίου παρέχει τὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα καὶ ἀνώτερον ἐκείνων τῆς κινίνης. Εἰς τινὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ἡ χρῆσις τῆς κινίνης ἀπέτυχε, τὸ ἀφέψημα τοῦ λειμωνίου ἀπέβη ἀνυσιμώτατον. Ἐπιτρέπεται δὲ ἡ χρῆσις αὐτοῦ καὶ ὅταν ὑπάρχῃ κατάρρους τῶν ὀργάνων τῆς πέψεως, οὐδὲ παρουσιάζει τὰ δυσάρεστα ἐπακόλουθα, τὰ ἐκ τῆς χρήσεως τῆς κινίνης, ἧτοι ἐμβοὴν τῶν ὠτων καὶ ἐρεθισμὸν τῶν βλεννομεμβρανῶν.

Καὶ αἱ πρακτικῆσαι δὲ, τὰς ὁποίας συνέλεξεν ὁ κ. Titus Piacentini ἐπὶ ἀτόμων πασχόντων πρὸ πολλοῦ τοιαύτας χρονίας ἐλώδεις καχεξίας, ἐπιθεβαιούσι τὴν δραστικότητα τοῦ ἀφεψήματος τοῦ λειμωνίου.

Ἴδου δὲ τίνι τρόπῳ παρασκευάζεται τὸ ἀφέψημα τοῦτο:

Λαμβάνεται ἐν λειμώνιον λίαν πρόσφατον, κόπτεται εἰς τεμάχια μικρὰ, χωρὶς νὰ καθαρισθῆ ὁ φλοιός, τίθενται ταῦτα ἐν πληθύνῳ δοχείῳ νέῳ καὶ βράζονται μετὰ τριῶν φλυζανίων ὕδατος, μέχρις αὐ μείνῃ τὸ ἐν φλυζάνιον. Τὸ ὑπόλειμμα τοῦτο τῆς βράσεως διηθεῖται εἷτα διὰ νέου πανίου καὶ ἰσχυρῶς πιέζεται. Ἀκολούθως δὲ ψυχραίνεται τὸ ὑγρὸν ἐπὶ μίαν νύκτα, καὶ λαμβάνουσι τοῦτο οἱ πάσχοντες εἰς δύο ἢ τρεῖς δόσεις τέσσαρας ὥρας πρὸ τοῦ παροξυσμοῦ.

Εὐκόλον καὶ εὐώνον τὸ φάρμακον.

Ξ.